

**Krajská
knihnica
v Žiline**

**S
P
R
Á
V
A**

OBSAH : **Celé znenie správy je prístupné v knižnici**

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1.	Úlohy a miesto knižnice v národnom knižničnom systéme, vzájomná koordinácia a kooperácia	4
1.1.	Poslanie Krajskej knižnice v Žiline a funkcie	4
1.2.	Plnenie prioritných úloh v roku 2015	4
1.3.	Sieť verejných knižníc v regióne	17
1.4.	Potenciálne používateľské zázemie	17
2.	Vzájomná koordinácia a kooperácia	18
	Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, inými kult. organizáciami, s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru - Príloha č.1	
	Medzinárodná spolupráca - Príloha č. 2	
3.	Riadiaca a kontrolná činnosť	20
3.1.	Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti	20
3.2.	Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov	20
4.	Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská kultúrnej organizácie – Príloha č. 3	
5.	Otváracie hodiny pre verejnosť a výška vstupného v roku 2015	20
5.1.	Otváracie hodiny centrálného objektu	20
5.2.	Otváracie hodiny pobočiek	20
5.3.	Týždenný výpožičný čas	22
5.4.	Výška registračného poplatku v jednotlivých objektoch	22
5.5.	Poskytované zľavy	22
5.6.	Využitie kultúrnych poukazov – Príloha č. 4	
5.7.	Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2015	22
6.	Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie, sponzorské príspevky, Fundraising	22
6.1.	Sponzorské príspevky	26
7.	Účasť pracovníkov na poradách, školeniach, seminároch, zahr. služobných cestách	26
8.	Public relations	32
8.1.	Odborná publikačná činnosť pracovníkov Krajskej knižnice	33
8.2.	Publikačná činnosť o Krajskej knižnici v Žiline a jej činnosti	33
8.2.1.	Počet titulov zamestnancov Krajskej knižnice v Žiline	33
8.2.2.	Počet titulov iných autorov o Krajskej knižnici v Žiline	33
8.2.3.	Počet vydaných tlačových správ	33
8.2.4.	Propagácia a prezentácia Krajskej knižnice v Žiline v iných médiách	34
8.3.	Edičná činnosť	34
9.	Ocenenia Krajskej knižnice v Žiline a jej pracovníkov	36

10	<i>Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe Krajskej knižnice v Žiline, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie</i>	37
10.1.	Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe Krajskej knižnice v Žiline za rok 2015 – Príloha č.6	
10.2.	Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností za rok 2015	37
10.3.	Prevádzkové priestory využívané na vlastnú činnosť – Príloha č.7	
10.4.	Prevádzkové priestory prenajaté od iných subjektov – Príloha č.8	
10.5.	Spravované priestory prenajaté iným subjektom – príloha č.9	37
10.6.	Rekonštrukcie za rok 2015	37
10.7.	Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií za rok 2015	37
10.8.	Vozový park – Príloha č. 10	
10.9.	Poistenie majetku – Príloha č.11	
10.10.	Plnenie úloh na úseku BOZP, PO	37
11.	<i>Ročné dane z nehnuteľností - Príloha č.12</i>	38
12.	<i>Elektronizácia, automatizácia, materiálne a technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá - Príloha č.13</i>	38
12.1.	Perspektívy, vízie rozvoja - požiadavky	41
13.	<i>Personálna oblasť, personálne vybavenie – Príloha č.14</i>	41
13.1.	Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, odborná prax zamestnancov, veková štruktúra zamestnancov	41
13.2.	Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační pracovníci	44
13.3.	Počet a štruktúra pracovných miest neobsadených dlhšie ako 6 mesiacov + zdôvodnenie	44
14.	<i>Práca s dobrovoľníkmi</i>	45
14.1.	Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činnosti	45
14.2.	Občianske združenie pracujúce pri Krajskej knižnici v Žiline	45
15.	<i>Hospodárenie Krajskej knižnice v Žiline za rok 2015</i>	46
15.1.	Rozpočet – bežný a kapitálový transfer	46
15.2.	Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia, upravený rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu	48
15.3.	Náklady, výnosy, sebestačnosť – Príloha č.15	48
15.4.	Príjmy, výnosy	48
15.5.	Náklady na hlavnú činnosť, z toho prevádzkové náklady	48
15.6.	Mzdové náklady	49
15.7.	Tvorba odpisov a finančné krytie	49
15.8.	Faktúry, záväzky, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky	49
15.9.	Kapitálové transfery + úpravy	50
15.10.	Objem finančných prostriedkov získaných z Dotácií MK SR a ďalších zdrojov	50
15.11.	Vykonávaná podnikateľská činnosť (obsah činnosti, výška príjmov)	50
16.	<i>Zmluvy - Príloha č.16</i>	50
II. ODBORNÁ ČASŤ		
1.	<i>Základné činnosti knižnice</i>	51
1.1.	Knižničné fondy	51

1.2.	Používatelia, návštevníci	59
1.3.	Výpožičné služby	65
1.4.	Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia	71
2.	<i>Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť</i>	81
3.	<i>Metodická a poradenská činnosť knižnice</i>	83
3.1.	Metodické návštevy	83
3.2.	Vnútroknižničná metodika – zameranie	84
3.3.	Okresná a krajská metodická pôsobnosť	85
3.4.	Verejné knižnice	86
4.	<i>Knižnica a spolková činnosť</i>	91
	Záver	92

PRÍLOHOVÁ ČASŤ

Príloha č. 1

Spolupráca Krajskej knižnice v Žiline s inými kultúrnymi organizáciami, mestami, obcami, 3. sektorom a občianskymi združeniami

Príloha č. 2

Medzinárodná spolupráca Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 3

Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 4

Využitie kultúrnych poukazov

Príloha č. 5

Projekty Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 6

Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 7

Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť

Príloha č. 8

Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov

Príloha č. 9

Spravované priestory prenajaté iným subjektom

Príloha č. 10

Zoznam motorových vozidiel Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 11

Poistenie majetku Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 12

Daň z nehnuteľností Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 13

Elektronizácia Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 14

Zamestnanci Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 15

Náklady, výnosy a sebestačnosť Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 16

Zmluvy Krajskej knižnice v Žiline

Tabuľka 641 Bežné transfery

Ročný výkaz o knižnici za rok 2015 KULT (MK SR)

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto knižnice v národnom knižničnom systéme, vzájomná koordinácia a kooperácia

1.1. Poslanie knižnice a jej funkcie

Krajská knižnica v Žiline je príspevkovou organizáciou Žilinského samosprávneho kraja a v zmysle svojej zriaďovacej listiny pôsobí ako kultúrna, informačná, vedecká a vzdelávacia inštitúcia, poskytujúca v rámci svojej územnej pôsobnosti všeobecný a neobmedzený prístup občanov k informáciám. V spolupráci s Oddelením pre rozvoj knižničného systému (ORKS) Slovenskej národnej knižnice v Martine (SNK) a Odborom kultúry a cestovného ruchu Úradu Žilinského samosprávneho kraja je koordináčnym, vzdelávacím, štatistickým, metodickým a odbornoporaďenským strediskom pre regionálne knižnice v Žilinskom kraji a pre verejné knižnice v okresoch Žilina a Bytča. Zabezpečuje zároveň úlohy spojené s koordináciou bibliografickej a edičnej činnosti a úlohy spojené s dokumentovaním stavu a rozvojom knižnično-informačných služieb verejnosti v kraji.

Krajská knižnica v Žiline (KKŽ) ako jedna z ôsmich krajských knižníc na Slovensku, ktoré v rámci svojej územnej pôsobnosti predstavujú nosné články slovenského verejného knihovníctva, sa snaží o poskytovanie komplexných knižnično-informačných služieb rozsiahlej časti populácie.

Zhodnotenie kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov činnosti Krajskej knižnice v Žiline je podrobne rozpracované v časti Odborná činnosť knižnice.

1.3. Sieť verejných knižníc v regióne

K 31.1.2015 sieť verejných knižníc v okrese Žilina a Bytča tvorilo spolu s Krajskou knižnicou v Žiline 63 knižníc, z toho 1 krajská knižnica so 6 pobočkami, 3 mestské knižnice s 2 pobočkami, 4 profesionalizované knižnice a 55 neprofesionalizovaných knižníc so 4 pobočkami.

Podrobnejšia analýza činnosti verejných knižníc za rok 2015 bude spracovaná a publikovaná v osobitnom materiáli po ukončení štatistického vykazovania v júni 2016.

SIEŤ VEREJNÝCH KNIŽNÍC			
 krajské knižnice	 mestské knižnice	 profesionalizované	 neprofesionalizované
1	3	4	55
<i>pobočky</i>	<i>pobočky</i>	<i>pobočky</i>	<i>pobočky</i>
6	2	0	4

1.4. Potenciálne používateľské zázemie

Krajská knižnica v Žiline plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Žilina, okresnej knižnice pre okresy Žilina a Bytča a krajskej knižnice pre Žilinský kraj.

Počet jej potenciálnych používateľov v závislosti od úrovne pôsobnosti je pre:

» mesto Žilina	81 095	
»okres Žilina	156 301	
»okres Bytča	30 669	
»mesto Bytča	11 309	
»Žilinský kraj	690 130	/k 30.9.2015/

Žilinská univerzita v Žiline má 7 fakúlt (Fakulta humanitných vied, Strojnícka fakulta, Stavebná fakulta, Elektrotechnická fakulta, Fakulta PEDAS, Fakulta riadenia a informatiky, Fakulta bezpečnostného inžinierstva) s počtom študentov 8 792 (r. 2014 - 9 525), pričom počet študentov denného štúdia je 7 396 a počet študentov popri zamestnaní je 936; doktorandov je 381.

Krajská knižnica sa pri realizácii svojich knižnično-informačných služieb a kultúrno-vzdelávacej činnosti vo významnej miere orientuje na detského používateľa a mládež.

Počet škôl a žiakov v okresoch Žilina a Bytča školský rok 2015/2016

Počet základných škôl v okrese Žilina	53	s počtom žiakov	12 726
z toho počet základných škôl v meste Žilina	18	s počtom žiakov	6 837
Počet špeciálnych základných škôl v okrese Žilina	4	s počtom žiakov	175
z toho počet špeciálnych základných škôl v meste Žilina	3	s počtom žiakov	167

Počet základných škôl v okrese Bytča	12	s počtom žiakov	2 830
z toho počet základných škôl v meste Bytča	2	s počtom žiakov	1 266
Počet špeciálnych základných škôl v okrese Bytča	1	s počtom žiakov	72
z toho počet špeciálnych základných škôl v meste Bytča	1	s počtom žiakov	72

Počet stredných škôl v okrese Žilina	27	s počtom žiakov	9 454
z toho počet stredných škôl v meste Žilina	25	s počtom žiakov	9 328
Počet špeciálnych stredných škôl v okrese Žilina	1	s počtom žiakov	120
z toho počet špeciálnych stredných škôl v meste Žilina	1	s počtom žiakov	120

Počet stredných škôl v okrese Bytča	2	s počtom žiakov	531
z toho počet stredných škôl v meste Bytča	2	s počtom žiakov	531
Počet špeciálnych stredných škôl v okrese Bytča	0	s počtom žiakov	0
z toho počet špeciálnych stredných škôl v meste Bytča	0	s počtom žiakov	0

* údaj poskytol Okresný úrad Žilina, Odbor školstva

4. Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská Krajskej knižnice v Žiline

Vid' príl. č. 3 *Návštevnosť kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK.*

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška registračného poplatku v roku 2015

5.1. Otváracie hodiny centrálného objektu

centrálna knižnica

pondelok, utorok, štvrtok, piatok 7.00 – 18.00
streda 11.00 – 18.00

sobota 9.00 – 13.00

5.2. Otváracie hodiny pobočiek

pobočka Vlčince

pondelok, utorok, štvrtok, piatok 10.00 – 17.00

streda 10.00 – 18.00

sobota zatvorené

pobočka Hájik, ZŠ Námestie mladosti

utorok – štvrtok 9.00 – 17.00

pobočka Bytčica

pondelok 13.00 – 17.00

pobočka Strážov

utorok 13.30 – 17.30

pobočka Trnové

streda 12.30 – 16.30

pobočka Solinky

pondelok, streda, piatok 12.00 - 16.00

5.3. Týždenný výpožičný čas

Týždenný výpožičný čas v centrálnej knižnici je 55 hodín, včítane soboty.

5.4. Registračné poplatky v jednotlivých objektoch

Centrálna knižnica, pobočky Vlčince, Hájik, Solinky

- zamestnaní	5,00 €
- dôchodcovia, invalidní dôchodcovia	2,50 €
- študenti SŠ a VŠ.....	3,00 €
- žiaci ZŠ od 10 rokov	2,00 €
- predškolační a žiaci do 10 r.	0 €
- ženy na MD.....	2,50 €
- nezamestnaní	2,50 €
- inštitucionálni používatelia.. ..	7,00 €
- držitelia preukazu ZŤP, ZŤPP, ZŤPS	0 €
- jednodňový používateľ	0,50 €

Pobočky Bytčica, Trnové, Strážov

- dospelí	0,70 €
- deti, dôchodcovia, študenti, ženy na MD.....	0,30 €

Knižnica pripravila zmenu v registračných poplatkoch platnú od januára 2016.

5.5. Poskytované zľavy

Krajská knižnica v Žiline poskytuje zľavu z registračného poplatku vybraným skupinám používateľov – vid' bod vyššie. Pri špeciálnych príležitostiach s cieľom zaktivizovať používateľskú základňu umožňuje vybraným skupinám registráciu bezplatne, prípadne so zľavou

(Týždeň slovenských knižníc, Žilinské dni zdravia, Vysvedčenie – bezplatný preukaz za samé jednotky, Vianočný darček pre priateľa a iné).

8. Public relations 2014

8.1. Odborná publikačná činnosť pracovníkov Krajskej knižnice v Žiline

Mgr. Katarína Šušoliaková, naša jubilančka : personálie / Božena Sobolová. - In: Bulletin Slovenskej asociácie knižníc. - ISSN 1335-7905. - Roč. 23, č. 1 (2015), s. 71-72.

Týždeň slovenských knižníc 2015 máme úspešne za sebou / Katarína Šušoliaková. - In: Bulletin Slovenskej asociácie knižníc. - ISSN 1335-7905. - Roč. 23, č. 2 (2015), s. 18-21.

Mgr. Emília Antolíková oslávila svoje životné jubileum : personálie / Katarína Šušoliaková. - In: Bulletin Slovenskej asociácie knižníc. - ISSN 1335-7905. - Roč. 23, č. 2 (2015), s. 62-63.

IX. Komunitná knižnica sa konala v Žiline / Katarína Šušoliaková, Božena Sobolová, Zuzana Mjartanová, Jana Eliášová. In: Bulletin Slovenskej asociácie knižníc. - ISSN 1335-7905. - Roč. 23, č. 3 (2015), s. 41-47.

Obecná knižnica v Strečne - najlepšia knižnica Horného Považia / Božena Sobolová. In: Bulletin Slovenskej asociácie knižníc. - ISSN 1335-7905. - Roč. 23, č. 3 (2015), s. 34-35.

V Krajskej knižnici v Žiline... / Ivana Jančulová. - In: Knižná revue : dvojtyždenník o nových knihách, príloha. -- ISSN 1210-1982. - Roč. 25, č. 9 (06.05.2015), s. 5.

"Lekárnici" a detská kniha na knižnom veľtrhu / Ivana Jančulová. - In: Literárny týždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov. - ISSN 0862-5999. - Roč. 28, č. 39-40 (18.11.2015), s. 8.

Obecná knižnica v Strečne - najlepšia knižnica Horného Považia 2014 / Božena Sobolová. - In: Obecné noviny : týždenník miest a obcí. - Roč. 25, č. 23-24 (09.06.2015), s. 27.

Tretí pamätný výstup na Veľký Rozsutec : na počesť Jána Pavla II. / Božena Sobolová - In: Terchová : dvojmesačník všetkých Terchovčanov. - ISSN 1338-8827. - Roč. 26, č. 4 (2015), s. 12.

Spája nás (nielen) podpora vzdelávania / Katarína Šušoliaková. - In: Univerzita tretieho veku vo faktoch a číslach. - Žilina: Edis, 2015. - S. 7-8. - ISBN 978-80-554-1088-3

Projekt Americké knižnice 2014 /Jotovová Michaela. - In: Časopis Knižnica 2015 - revue pre knihovníctvo, bibliografiu, knižnú kultúru, informačné systémy a technológie, biografistiku, archív a múzeum knihy a literárnych pamiatok. - Roč. 16, č.4, s. 63-67.

8.2.1. Publikačná činnosť zamestnancov Krajskej knižnice v Žiline

Počet článkov vlastných zamestnancov KKŽ: 169

Počet článkov zamestnancov KKŽ na internetových portáloch: 40

8.2.2. Publikačná činnosť iných autorov o Krajskej knižnici v Žiline

Počet titulov iných autorov o KKŽ: 41

Počet článkov o KKŽ na internetových portáloch: 26

8.2.3. Vydané tlačové správy

1. k cestovateľskej besede Michala Chmeliara o Portugalsku pod názvom: Cestovateľská beseda (Mgr. Katarína Kvašňovská)
2. k výstave fotografií Dominiky Sedlákovej s názvom: Svet mojimi druhými očami (Mgr. Katarína Kvašňovská)
3. k 14. ročníku Tvoríme vlastnú knihu s názvom: Tvoríme vlastnú knihu (Mgr. Katarína Kvašňovská)
4. k besede o umení vnútornej alchýmie a o cvičeniach pomenovaných Čchi Kung pod názvom: Umenie vnútornej alchýmie (Mgr. Katarína Kvašňovská)
5. k tvorivým dielňam na výrobu valentínskych darčiekov s názvom: Valentínske tvorivé dielne (Mgr. Katarína Kvašňovská)
6. k jarným prázdninám v knižnici pod názvom: Jarné prázdniny v knižnici (Mgr. Katarína Kvašňovská)
7. k Týždňu slovenských knižníc pod názvom: Týždeň slovenských knižníc 2015 (Mgr. Katarína Kvašňovská)
8. k Týždňu mozgu s názvom: Týždeň mozgu (Mgr. Katarína Kvašňovská)
9. k cestovateľskej besede Michala Chmeliara o Bolívii pod názvom: S Michalom Chmeliarom vycestujeme do Bolívie (Mgr. Katarína Kvašňovská)
10. k výstave kníh ocenených v súťažiach Nejskásnejší české knihy roku a Najkrajšie knihy Slovenska pod názvom: Putovná výstava Knihy pre deti ocenené v Čechách a na Slovensku (Mgr. Katarína Kvašňovská)
11. k 8. ročníku čitateľského maratónu detí pod názvom: Čítajme si 2015 (Mgr. Katarína Kvašňovská)
12. k cestovateľskej besede o dvoch európskych metropolách pod názvom: Paríž – Londýn (Mgr. Katarína Kvašňovská)
13. o otvorení Klubu spoločenských hier s názvom: Klub spoločenských hier v našej knižnici (Mgr. Katarína Kvašňovská)
14. k letným prázdninám v knižnici pod názvom: Cesta okolo sveta za menej ako 80 dní (Mgr. Katarína Kvašňovská)
15. k výstave a prednáškam o Biblii pod názvom: Putovná výstava Biblia na cestách (Mgr. Katarína Kvašňovská)
16. k prednáške Mikuláša Gintnera zo ŽU pod názvom: O podivnom mikrosвете (Otázky, ktoré ste vždy túžili položiť, ale nebolo komu) (Mgr. Katarína Kvašňovská)
17. k 9. ročníku Vianoc s detskou knihou pod názvom: Detské Vianoce v knižnici (Mgr. Katarína Kvašňovská)
18. k celoslovenskému podujatiu Celé Slovensko číta deťom pod názvom: Celé Slovensko číta deťom aj na Mikuláša (Mgr. Katarína Kvašňovská)
19. k predvianočným akciám – kúpe poukazu na Tréning pamäti alebo bezplatné zápise pre priateľa pod názvom: Vianočný darček pre blízkeho (Mgr. Katarína Kvašňovská)
20. k súťaži Kniha Horného Považia 2014 pod názvom: Kniha Horného Považia 2014 (Mgr. Ivana Jančulová)
21. k Medzinárodnému knižnému veľtrhu Bibliotéka 2015 pod názvom: „Lekárnici“ a detská kniha na knižnom veľtrhu (Mgr. Ivana Jančulová)

8.2.4. Prezentácia Krajskej knižnice v Žiline v iných médiách /rozhlas, televízia/ a vynaložené prostriedky

Rádio Frontinus – 21.1.2015 – 10.07 hod. – Lokál - Predstavovanie pravidiel čitateľskej súťaže Kniha Horného Považia 2014 (Ján Blahovec)

Rádio Frontinus – 26.1.2015 – 10.04 hod. – Lokál - Predstavovanie nominovaných kníh. (Ján Blahovec)

Rádio Frontinus – 26.1.2015 – 17.04 hod. – Lokál - Predstavovanie nominovaných kníh.
(Ján Blahovec)
Rádio Frontinus – 2.2.2015 – 13.05 hod. – Správy - Predstavovanie nominovaných kníh.
(Ján Blahovec)
Rádio Frontinus – 17.2.2015 – 15.04 hod. – Lokál - Predstavovanie nominovaných kníh.
(Ján Blahovec)
Rádio Frontinus – 23.2.2015 – 15.04 hod. – Lokál - Predstavovanie nominovaných kníh.
(Ján Blahovec)
Rádio Frontinus – 23.2.2015 – 15.04 hod. – Lokál - Predstavovanie nominovaných kníh.
(Ján Blahovec)
TV Fénix – 6.3.2015 – e-knihy v Krajskej knižnici v Žiline – (Katarína Kvašňovská)
Rádio Sever - priamy vstup - 27.3.2015 o 8.35 h - Noc s Andersenom – (Katarína Kvašňovská)
TV Severka – 23.4.2015 – Kniha Horného Považia – vyhodnotenie čitateľskej súťaže – (Katarína Šušoliaková)
Rádio Regina - upútavka – 9.6.2015 o 7.30 h - beseda s Michaelou Ellou Hajdukovou – (Katarína Kvašňovská)
Rádio Regina – 19. 6.2015 o 10.50 h - Čítajme si 2015 – (Katarína Kvašňovská)
Tv Fenix - 26.6.2015 - Krajská knižnica v Žiline otvorila klub spoločenských hier – (Dana Ďuračíková)
Rádio Regina - upútavka – 3.11.2015 o 7.30 h - prednáška O podivnom mikrosвете s Mikulášom Gintnerom - (Katarína Kvašňovská)

Počas prevádzkových hodín knižnica využíva prenosnú informačnú tabuľu, ktorú umiestňuje pred vchod do centrálnej knižnice. Na tabuľu inštaluje aktuálne oznamy a pozvánky na pripravované podujatia.

Od roku 2009 v rámci jednotného informačného systému Žilinského samosprávneho kraja je na budove organizácie umiestnená informačná tabuľa s označením inštitúcie a jej zriaďovateľa.

8.3. Edičná činnosť

1. Homola, Marek
Počítačová kuchárka:
Ako komunikovať s počítačom : (Počítačová kuchárka pre účastníkov počítačového kurzu v Krajskej knižnici v Žiline) / zost. Marek Homola. - Žilina: Krajská knižnica v Žiline, 2015.- 3.vyd. - [190 s.].
2. Jotovová, Michaela
Mestské a obecné knižnice okresov Žilina a Bytča v roku 2014 / zost. Michaela Jotovová. Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2015. – 30 s. + 5 príloh.
3. Jančulová, Ivana
Milan Palčisko : bibliografický leták pri príležitosti 50. výročia narodenia / zost. Ivana Jančulová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2015.
4. Jančulová, Ivana
Vítazné knihy regionálnych čitateľských súťaží ŽSK : bibliografický leták / zost. Ivana Jančulová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2015. - [8 s.].
5. Lajdová, Nataša
Otília Moravčíková : bibliografický leták pri príležitosti 45. výročia narodenia / Nataša Lajdová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2015.
6. Mjartanová, Zuzana

- Pamäť na žinenke alebo ako ostat' (nielen) pamäťovo fit : príručka pre účastníkov tréningov pamäti v Krajskej knižnici v Žiline / zost. Zuzana Mjartanová. - Žilina: Krajská knižnica v Žiline, 2015.- [109s.].**
7. Sobolová, Božena
Analýza činnosti Krajskej knižnice v Žiline a regionálnych knižníc Žilinského samosprávneho kraja v roku 2014 / zost. Božena Sobolová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2015. – 19s. + tab. prílohy.
8. Sobolová, Božena
Sieť verejných knižníc Žilinského samosprávneho kraja v roku 2014. / zost. Božena Sobolová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2015. – 5 s. + tab. prílohy.
9. Šušoliaková, Katarína
Mjartanová, Zuzana
Krajská knižnica v Žiline : Správa o činnosti a hospodárení kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK za rok 2014 / zost. Katarína Šušoliaková, Zuzana Mjartanová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2015. – [80 s.] + príl.
10. Uríková, Ivana
Jančulová, Ivana
Kalendárium výročí osobností okresu Žilina a Bytča v roku 2015 / zost. Ivana Jančulová, Ivana Uríková ; grafická úprava Nataša Lajdová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2015. – 97 s.
11. Uríková, Ivana
Peter Štanský : bibliografický leták pri príležitosti 70. výročia narodenia / Ivana Uríková. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2015.
12. Uríková, Ivana
Lajdová, Nataša
Mojmír Vlkolaček : výberová personálna bibliografia pri príležitosti 100. výročia narodenia / zost. Ivana Uríková, Nataša Lajdová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2015. – 50 s.
13. Uríková, Ivana
Lajdová, Nataša
Po stopách Ľudovíta Štúra v Žiline : informačný leták / zost. Ivana Uríková, Nataša Lajdová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2015.

13. Personálna oblasť, personálne vybavenie - Príloha č.14

13.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda

Počet pracovníkov Krajskej knižnice v Žiline (včítane R) :

- fyzický stav 49
- priemerný prepočítaný stav: 42 (celoročný priemer)

Tab. 4 Organizačná štruktúra

Oddelenie/úsek	skutočnosť r. 2015	
	Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ	1	1

Odd. knižnično-informačných fondov		3	3
Odd. knižnično-informačných služieb		35	29,4
v tom	- úsek bibliografie	3	2,5
	- centrum + Hájik, Solinky, Bytčica, Trnové, Strážov	29	24,4
	- pobočka Vlčince	3	2,5
Odd. koordinácie a metodiky		3	2,5
Odd. ekonomicko-technickej činnosti		7	5,9
Celkový počet zamestnancov		49	41,8
Z celkového počtu: Pracovníci na chránených pracoviskách		9	5,10
Z celkového počtu: Pracovníci R		11	6,4

Počet zamestnancov vykonávajúcich knihovnícke činnosti (prepočítaný stav)

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
35	35	33,86	33,25	32,6	33,33	32,40 /s riaditeľom/

V r. 2015 v Krajskej knižnici v Žiline pracovali /podľa abecedy/ v pracovnom pomere:

riaditeľka: Katarína Šušoliaková, Mgr.

Babuljaková Marjena, Ing.
 Barníková Silvia, Mgr.
 Barbořáková Mariana, Mgr. /RD/
 Berthotyová Anna, Mgr.
 Bíziková Katarína
 Cibulková Anastázia
 Dresslerová Anna
 Ďuračíková Dana, Mgr.
 Eliašová Janka, Ing., Mgr.
 Filipová Anna (chránené pracovisko)
 Gáborová Ivana, Mgr.
 Halúsková Renáta
 Homola Marek (chránené pracovisko)
 Huláková Zuzana (chránené pracovisko)
 Chvátalová Eva
 Jančulová Ivana, Mgr.
 Janišová Magdaléna
 Knapec Stanislav (chránené pracovisko)
 Kotrbancová Božena (chránené pracovisko)
 Kubanková Veronika, Mgr.
 Kumičíková Alena
 Kvašňovská Katarína, Mgr.
 Lajdová Nataša
 Lukáč Ján (chránené pracovisko)
 Ondrušík Tibor, Mgr. (od 1.9.2015 skrátený úv. na 0,5)
 Makuková Iveta (chránené pracovisko)
 Matúšková Michaela, Mgr.

Mjartanová Zuzana, Mgr.
 Moravcová Alena
 Mrekajová Zuzana, Mgr. /RD/
 Pastorková Michaela, Ing. (od 15.10.2015, úv. 0,5)
 Patkolová Edita
 Pavel Jozef, Ing.
 Rebrošová Anna, Mgr.
 Rybáriková Lada
 Sláviková Dagmar (chránené pracovisko)
 Slosarčíková Zuzana (chránené pracovisko)
 Sobolová Božena, Mgr.
 Solčanská Ľubica
 Tichá Eva
 Tóthová Jarmila
 Uríková Ivana
 Zurovacová Janka

.....

Chvasteková Jarmila
 Dulovcová Anna /zastupov. dlhodobej PN/
 Kováčová Mária /dlhodobá PN/
 Kršková Eva

Vlčince

Benická Viera
 Bielková Eva
 Štofková Zuzana – vedúca pobočky

.....

Michelová Marta

Prevádzku ďalších pobočiek zabezpečovali pracovníci centrálnej knižnice:

Solinky – Ľubica Solčanská
Hájik – Jana Valíčková
Bytčica - Ivana Uríková
Strážov - Anastázia Cibulková
Trnové - Alena Moravcová

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KNIŽNICE

1. Základné činnosti knižnice

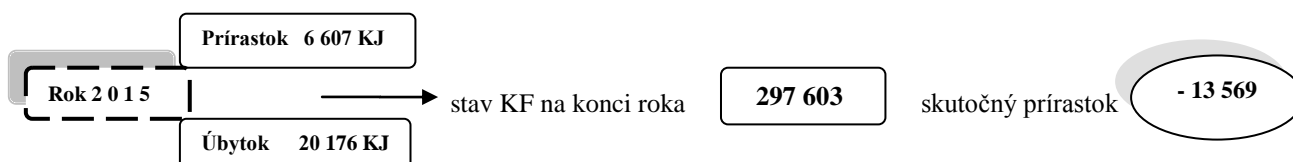
1.1. Knižničné fondy

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r.2014	r.2015	Rozdiel	% z celku 2014	% z celku 2015	Rozdiel v %
knižničný fond	311 172	297 603	- 13 569	100	100	0,00
z toho špec. dokumenty	6 077	6 130	+ 53	1,96	2,06	0,10
z toho el. dokumenty	259	259	0	0,08	0,09	0,01
iné špec. dokumenty	5 821	5 874	+ 53	1,88	1,97	0,09
odborná pre dosp. + ŠD	110 600	109 846	- 754	35,54	36,91	1,37
krásna pre dosp. + ŠD	117 823	109 261	- 8 562	37,86	36,71	- 1,15
odborná pre deti + ŠD	11 955	11 837	- 118	3,84	3,98	0,14
krásna pre deti + ŠD	70 794	66 659	- 4 135	22,76	22,40	- 0,36
periodiká – tituly	205	213	+ 8			
periodiká – exempláre	241	258	+ 17			

Ostatné dva roky pred hodnoteným obdobím fond Krajskej knižnice v Žiline rástol vďaka prírastku, ktorý prevyšoval úbytok; počtom sa pohyboval nad 310 tisíc knižničných jednotiek /KJ/. V roku 2015 však klesol pod 300 tis. KJ z dôvodu jeho hĺbkovej očisty pred pripravovanou revíziou knižničného fondu v centrálnej knižnici a vyradovania neodrevidovaných kníh z pobočky Vlčince, kde revízia prebehla v roku 2014.

Stav knižničného fondu k 31.12.2015 bol **297 603 KJ**.

Skutočný prírastok fondu, teda rozdiel medzi získanými a vyradenými KJ bol **- 13 569 KJ /1 442 KJ v roku 2014/**.

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r.2014	r.2015	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	6 085	6 607	+ 522
Z toho kúpou	4 239	4 500	+ 261
- z toho z rozpočt. zdrojov vrátane vlastných príjmov	1 711	2 018	+ 307
-vrátane účelovej dotácie ŽSK	2 197	2 738	+ 541
úbytok knižničného fondu	4 643	20 176	+ 15 533
skutočný prírastok	1 442	- 13 569	15 011

Vzhľadom na vysoký podiel beletrie medzi vyradenými knihami /11 134 KJ/, kleslo najmä zastúpenie tohto druhu literatúry vo fonde. Obdobne to bolo v skupine detskej krásnej literatúry, ktorá bola tiež výraznejšie zredukovaná /vyradilo sa 4 135 KJ/. Knižnica sa však očistila od poškodených kníh a nečítanej literatúry a uvoľnila svoje skladové priestory.

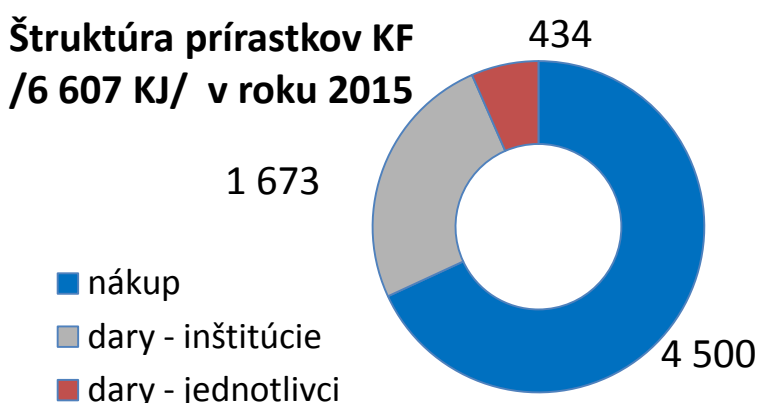
Prírastky podľa spôsobu nadobudnutia:	r.2014	r.2015	Rozdiel
kúpa	4 239	4 500	+ 261
dar	1 846	2 107	+ 261
bezodplatný prevod	0	0	0
spolu	6 085	6 607	+ 522

V roku 2015 pribudlo do fondu knižnice 6 607 KJ, z toho knižnica získala 4 500 KJ nákupom a 2 107 KJ získala darom.

Z prírastku knihy tvorili 6 554 KJ a špeciálne dokumenty 53 KJ. Skupinu špeciálnych dokumentov knižnica rozšírila o nový druh – spoločenské hry – vďaka spolupráci s predajňou Albi v Žiline, ktorá knižnici predala hry za symbolickú cenu 0,01 €. Z dôvodu tejto sumy spol. Albi nie je uvedená medzi darcami knižnice, ale ako predajca.

Dary tvoria významnú časť akvizičnej politiky knižnice a najmä za novšie a žiadané tituly je knižnica vďačná inštitúciám aj jednotlivcom.

Význam darov v štruktúre prírastkov vyjadruje graf:

V štruktúre prírastkov tvorili 68,10%, prírastky získané kúpou a 31,90% dary.

Z hľadiska rozčlenenia darov individuálni darcovia darovali knižnici 25,32% a inštitucionálni darcovia 6,57 %.

Spomedzi inštitucionálnych darcov významnejšie knižnicu podporilo vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana, ktoré prispelo do fondu knižnice 169 KJ (učebnice pre základné školy, pracovné zošity a p.) a tradične vydavateľstvá Oxford Univerzity Press (85 KJ) a Cambridge Univerzity Press (36 KJ).

Individuálni darcovia sa často obracajú na knižnicu pri likvidácii svojich knižných zbierok, napr. pri sťahovaní alebo po smrti príbuzného. Ponúkané knihy však často už knižnica vo svojom fonde má a len časť z nich je použitá na obmenu fyzicky poškodených exemplárov vo vlastnom fonde.

Ostatné darované knihy knižnica ponúka obecným a mestským knižniciam na poradách knihovníkov, prípadne pri individuálnych návštevách.

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r.2014 kniž.jedn.	r.2015 kniž.jedn.	Rozdiel	r.2014 v %	r.2015 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	2 234	2 215	- 19	36,71	33,53	- 3,18
krásna pre dospelých	2 394	2 572	+ 178	39,34	38,93	- 0,41
odborná pre deti	134	163	+ 29	2,20	2,47	+ 0,27
krásna pre deti	1 323	1 657	+ 334	21,75	25,07	+ 3,32
- špeciálne dokumenty	0	53	+ 53			
Spolu	6 085	6 607	+ 522	100	100	0

Vzhľadom na podstatnú voľnočasovú funkciu verejnej knižnice boli nakupované vo veľkom rozsahu tituly krásnej literatúry, a to jednak pre dospelých a jednak pre deti (spolu 64 %); už niekoľko rokov sa však knižnica snaží budovať aj fond kvalitnej odbornej literatúry; táto úloha je veľmi náročná, lebo ju vyhľadávajú používatelia so širokým spektrom záujmov a študenti rôznych vysokých škôl, najmä Žilinskej univerzity v Žiline. Odborná literatúra pre dospelých bola druhou najnakupovanejšou literatúrou.

Nižší nákup bol v kategórii odbornej literatúry pre deti, pretože táto literatúra je pomerne dobre vo fonde zastúpená.

Fond špeciálnych dokumentov sa vzhľadom na legislatívne prekážky pri ich šírení nedoplňoval o nové elektronické dokumenty; nakúpili sa dve audioknihy, do daru boli získané dve mapy a 49 stolových hier knižnica získala za symbolickú cenu.

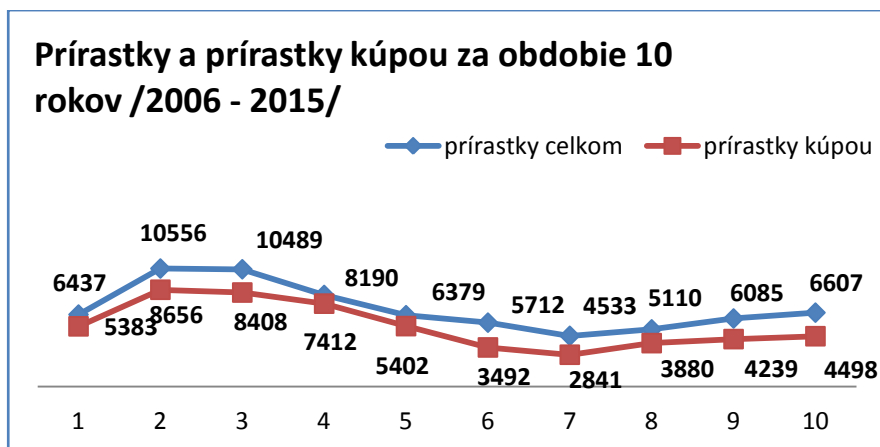
Prírastky kúpou

Počet nakúpených knižničných jednotiek je ukazovateľ, ktorý ukazuje mieru sebestačnosti knižnice v akvizícii nových dokumentov a zároveň schopnosť získavať mimorozpočtové zdroje pre oblasť akvizície; počet prírastkov získaných kúpou v roku 2015 oproti minulému roku vzrástol o 261 KJ.

Podľa štandardov pre verejné knižnice SR má knižnica významu Krajskej knižnice v Žiline vo veľkostnej kategórii svojho sídla stanovený optimálny prírastok kúpou 0,13 KJ na obyvateľa sídla. Podľa týchto odporúčaní na podmienky mesta Žilina s 81 095 obyvateľmi by teda Krajská knižnica v Žiline mala zakúpiť do svojho fondu 10 542 KJ. Za uvedenými odporúčaniami mala knižnica v roku 2015 sklz 6 042 KJ a odporúčaný štandard splnila len na 42,69 %. S prihliadnutím aj na darovanú literatúru, ktorá však kvalitatívne nemusí spĺňať požadované vlastnosti (aktuálnosť, požiadavky zo strany používateľov) je štandard splnený na 62,67 %. Keďže napr. v 2014 bol sklz za odporúčaniami štandardov 6 326 KJ, rozdiel sa každoročne prehľbuje a dopadá na výkony knižnice.

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou (4 500) na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF kúpou na:	r.2014	r.2015	Rozdiel
1 obyvateľ (81 095)	0,05	0,06	+ 0,01
1 používateľ (12 093)	0,33	0,37	+ 0,04

**optimálny prírastok
štandard (0,13 KJ na 1 obyvateľa)**

10 542

**skutočný prírastok
kúpou v roku 2015**

4500

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z počtu 6 607 KJ)

Jazyk dokumentu	Počet k. j.	% celkového počtu
Slovenský	5 397	81,68
Český	846	12,81
Anglický	340	5,15
Nemecký	12	0,18
Francúzsky	2	0,03
Poľský	6	0,09
Maďarský	1	0,01
Španielsky	3	0,05
s p o l u	100	100

Knižnica nakúpila už tradične značný počet kníh v českom jazyku, nakoľko české vydavateľstvá produkujú mnoho kvalitných titulov, ktoré sú žiadané zo strany používateľov a dôslednejšie saturujú požiadavky záujemcov o odborné informácie. Žiadanou jazykovou skupinou je dlhodobo angličtina, čo je spôsobené najmä pôsobením Britského centra v knižnici, štruktúrou darov a záujmom čitateľov o literatúru v anglickom jazyku.

Tab. 6 Počet knižničných jednotiek na obyvateľa (81 095) a používateľa (12 093)

Počet zväzkov KF (297 603) na:	r. 2014	r. 2015	Rozdiel
1 obyvateľa	3,83	3,67	- 0,16
1 používateľa	24,26	24,61	+ 0,35

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov v €

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižných darov v r. 2014	€ na nákup KF r. 2014		Finančná hodnota knižných darov v r. 2015	€ na nákup KF r. 2015		Rozdiel v € na nákup KF 2014/2015
		spolu	Z toho granty a fin.dary		Spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ost. tlačené dokumenty	14 294	35 001	17 189	15 124	35 322	12 832	+ 321
špeciálne dokumenty	0	0	0	0	195	0	+ 195
Spolu	14 294	35 001	17 189	15 124	35 517	12 832	+ 516
periodiká	0	6 363	470	0	7 030	470	+ 667
spolu nákup KF		41 364	17 659		42 547	13 302	+ 1 183

Periodiká = časopisy

Knihy a ost. tlačené dokumenty = bez časopisov

Hodnota knižničného fondu nadobudnutého v r. 2015 bola **57 671 €** (včítane hodnoty získaných darov). Oproti predchádzajúcemu roku to predstavovalo nárast o 2 013 € (55 658 €), pričom hodnota darov bola vyššia o 830 € a hodnota kúpou získaných dokumentov o 1 183 €.

Na nákup knižničného fondu knižnica vynaložila **42 547**, pričom z dotácie VÚC a vlastných zdrojov nakúpila knižničné fondy za **29 245 €** (23 705 € v roku 2014), z grantových zdrojov a finančných darov 13 302 € (17 659 € v r. 2014).

Štruktúra finančných prostriedkov na nákup fondov

ROK	DARY	KÚPA z rozpočtových zdrojov	FINANČNÉ GRANTY	S P O L U
2008	13,48 %	62,15 %	24,37 %	97 789 €
2009	5,64 %	75,66 %	18,69 %	75 397 €
2010	12,13 %	64,18 %	23,69 %	59 556 €
2011	25,77 %	44,03 %	30,18 %	50 529 €
2012	28,23 %	34,97 %	36,80 %	41 535 €
2013	16,38 %	51,75 %	31,87 %	43 857 €
2014	25,68 %	42,59 %	31,73 %	55 658 €
2015	26,22 %	50,71 %	23,07 %	57 671 €

Grantové a mimorozpočtové zdroje na nákup KF

Dotáčny systém MK SR tvorí už tradične najvýznamnejší grantový zdroj pre financovanie

akvizície knižničného fondu. V roku 2015 bolo touto formou získaných 1 632 knižničných jednotiek v hodnote 12 000 €.

Z Grantového systému Mesta Žilina (Sociálna oblasť) sme získali 18 odborných kníh pre dospelých v hodnote 199,93 € a 4 spoločenské hry v sume 70,16 €.

Nadačný fond KIA MOTORS Slovakia v rámci priamej dotácie podporil akvizíciu 106 kníh v celkovej hodnote 590,42 € (z toho náučná literatúra pre dospelých: 20 KJ, beletria pre deti: 77 KJ, náučná literatúra pre deti: 9 KJ).

Zriaďovateľ ŽSK v roku 2015 poskytol Krajskej knižnici v Žiline na nákup literatúry účelovú dotáciu vo výške 2.500,00 €; z dotácie boli zakúpené: 111 KJ náučnej literatúry pre dospelých, 80 KJ beletrie pre dospelých, 14 KJ náučnej literatúry pre deti a 174 KJ beletrie pre deti, spolu 379 exemplárov kníh.

Finančný zdroj	Hodnota na nákup /€/	Počet KJ
Grantový systém MK SR Dotácie	12 000	1 632
- <i>spolufinancovanie ŽSK</i>	2 500	343
Nadačný fond KIA MOTORS <i>/literatúra pre deti a mládež/</i>	590	106
Grantový systém Mesta Žilina <i>/literatúra zo sociálnej oblasti/</i>	270	18 kníh 4 hry
Žilinský samosprávny kraj – <i>účelová dotácia/</i>	2 500	379

Od roku 2014 disponuje knižnica 256 knihami, ktoré boli zakúpené v rámci národného projektu Inštitútu rodovej rovnosti Centrum vzdelávania Ministerstva práce a sociálnych vecí a rodiny SR a boli poskytnuté knižnici formou trvalej výpožičky.

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov v €

Druh dokumentu	cena v r. 2014	cena v r. 2015	Rozdiel
knihy a ostatné tlačené dokumenty	8,26	7,94	- 0,32
špeciálne dokumenty	0	13,47	+ 13,47
dokumenty spolu	8,26	7,89	- 0,37

Knižnica nakúpila 4 500 (z toho 53 špeciálnych dokumentov) dokumentov v hodnote 35 517 € (suma je uvedená bez ceny periodík).

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v € (42 547) na obyvateľ'a sídla (81 095) a používateľ'a (12 093)

Nákup KF v € na:	r. 2014	r. 2015	Rozdiel
1 obyvateľ'a	0,51	0,52	+ 0,01
1 používateľ'a	3,22	3,52	+ 0,30

Podľa odporúčaní štandardov verejných knižníc SR mala Krajská knižnica v Žiline v roku 2015 nakúpiť knižničné fondy v hodnote 83 179 € (0,13 KJ na 1 obyvateľa sídla pri priemernej cene 7,89 € za KJ). Prostriedky vynaložené na nákup v r. 2015 sú o 40 632 € nižšie. Keby knižnica nezískala prostriedky aj z mimorozpočtových zdrojov, rozdiel by bol ešte vyšší.

**prostriedky na nákup
štandard (0,13 KJ na 1 obyvateľa)**

83 179 €

**prostriedky na nákup
v roku 2015**

42 547 €

Oddelenie knižničných a informačných fondov realizuje výber a nákup literatúry do fondov knižnice v spolupráci s pracovníkmi jednotlivých oddelení knižnice na základe podnetov používateľov a potreby týchto oddelení. Pracovníčky sa snažia zachytiť novinky vychádzajúce na trhu prostredníctvom internetových kníhkupectiev a ponúk jednotlivých vydavateľstiev zasielaných e-mailom.

Nákup v tradičných slovenských kníhkupectvách sa obmedzil a rastie nákup prostredníctvom internetu, ktorý poskytuje mnoho výhod. Knihy sa dajú pohodlne vybrať bez potreby vycestovania, od priamych dodávateľov je poskytovaná vyššia zľava a knihy sú doručené do knižnice poštovými zásielkami. Literatúra v internetových kníhkupectvách je prehľadne zoradená, pričom je možnosť prezerania si noviniek alebo vyhľadania hľadanej literatúry pomocou zadania jednoduchého hesla. Odborná literatúra bola vyberaná do fondov aj prostredníctvom katalógov zasielaných klasickou alebo elektronickou poštou, ale aj návštevou univerzitných vydavateľstiev a priamym výberom v nich. Literatúra sa však naďalej nakupuje aj prostredníctvom dodávateľov, ktorí chodia priamo do knižnice s ponukami kníh (Grada, Ivan Lazík). Výhodou nákupu literatúry u dodávateľov sú poskytované zľavy na literatúru a tiež možnosť doobjednania chýbajúcich titulov, ktoré v kníhkupectvách neboli dostupné.

Nové knihy boli nakupované prioritne v knižnom veľkoobchode Pemic, ktorý poskytoval najvyššie zľavy (do 32 %), nákup krásnej literatúry a kníh pre deti a mládež realizuje knižnica aj vo vydavateľstvách a u predajcov:

Ikar (30 % zľava)
Albatros, knižný veľkoobchod (20 % zľava),
Martinus (8 % zľava)
Artis Omnis (30 % zľava)
Inform (30% zľava),
Ivan Lazík, súkromný predajca (zľava 15 %)
Grada (30 %),
Artforum (15%),
Elita (15%),
Evitabooks (35%),
Slovart (35%)
Marenčin (40%)
Vydavateľstvo Matice slovenskej (30-40 %),
Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov (35%),
Panta Rhei (10 %)
Artforum (11-15 %)
Inform (18-38 %)

Revízia knižničného fondu v centrálnej budove prebehla v júli 2015, kedy bola knižnica zatvorená počas dvoch týždňov a počas ďalších dvoch týždňov sa revidovali skladové priestory a fond na pracoviskách knižnice. Revíziou prešlo 185 492 KJ a jej výsledky nie sú uzatvorené.

V súvislosti s revíziou a aktualizáciou fondu knižnica vyradila vyše 20 tisíc KJ. Vyradené knihy boli v zmysle Smernice riaditeľky Krajskej knižnice v Žiline o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyradovaní a revízií knižničného fondu ponúknuté SNK v Martine a ich zoznam bol vystavený na www stránke knižnice. Poškodené knihy, ktoré už nebolo možné alebo potrebné reštaurovať, boli fyzicky zlikvidované. Od roku 2009 knižnica ponúka vyradené knihy v multiplicitných exemplároch záujemcom formou predaja a o niektoré z nich bol pri stanovení symbolickej ceny pomerne veľký záujem.

Krajská knižnica v Žiline, ako knižnica s krajskou pôsobnosťou, má od novelizácie zákona o povinnom výtlačku v roku 2003 nárok už len na *periodickú tlač* vydávanú v regióne s nákladom nad 500 výtlačkov. Takto sa do jej fondu dostávajú najmä regionálne orientované periodiká, ostatné získava nákupom a darmi od vydavateľov. Počet titulov je stabilizovaný a vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov sa nezvyšuje, preto knižnica väčšinou odmietavo hodnotí návrhy jednotlivcov na objednávanie titulov s predpokladaným nízkym obratom vo výpožičkách.

V roku 2015 fond periodickej tlače knižnice predstavoval 213 titulov periodík v 258 exemplároch.

Knižnica získavala 24 titulov cudzojazyčných (vrátane českých) periodík.

Nadalej sprístupňuje fond periodík v anglickom jazyku, ktoré nakúpila vďaka podpore British council pre Britské centrum; od r. 2010 však táto podpora skončila a nové periodiká sa nenakupujú z dôvodu finančnej náročnosti.

Český spolok tradične prispel na nákup českých periodík.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2014	r. 2015	Rozdiel	Index 14/15
Počet používateľov	12 829	12 093	- 736	0,94
- z toho z okresného sídla	8 055	7 514	- 541	0,93
Deti do 15 rokov	3 231	3 267	+ 36	1,01
Počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia a s aspoň jednou návštevou knižnice	16 247	15 206	- 1 041	0,94

V roku 2015 sa v Krajskej knižnici v Žiline zaregistrovalo **12 093** používateľov.

Počet 12 093 používateľov knižnica vykazuje pre potreby celoslovenského štatistického zisťovania, ale knižnicu navštevovali aj používatelia zaregistrovaní v roku 2014, ktorým ešte počas roka dobiehala registrácia. Spoločne s používateľmi s takouto dobiehajúcou registráciou, ktorí si požičali aspoň jeden dokument aj v roku 2015, mala knižnica **15 206** používateľov. Okrem toho knihovnícka prax je podložená prieskumami o tzv. skrytých používateľoch knižnice, ktorí unikajú knižničnej štatistike, lebo knihu z knižnice im požičali príbuzní, priatelia, spolužiaci, kolegovia a p. (Podľa prieskumu z roka 2011 až **46 %** používateľov zo sledovanej vzorky požičalo vypožičané knihy ďalším používateľom).

Počet štatisticky vykazovaných používateľov knižnice v r. 2015 *poklesol o 736*.

Štatistiky verejných knižníc odzrkadľujú pokles používateľov knižníc ako objektívny fakt. Nastupuje generácia, ktorá uprednostňuje netradičné médiá a v tejto oblasti verejné knižnice nemajú vybudovaný materiálny základ a zápasia s nepriaznivou legislatívnou situáciou /autorské právo/. Klasická návšteva knižnice sa mení na virtuálnu a využívanie jej služieb prestáva byť v tejto oblasti prioritou. Najmä pokiaľ knižnica neponúka rýchlo a efektívne to, čo čitateľ potrebuje, stráca k nej dôveru – a to je v prípade, že knihu v online katalógu nenájde, že nájde informáciu o jej momentálnom vypožičaní a nemá možnosť výberu z viacerých exemplárov alebo musí na ňu dlho čakať. Často už nehľadá alternatívnu ponuku, akú mu – aj neplánovane – ponúkla fyzická návšteva knižnice. Elektronizácia poznania a slabá akvizícia sú dva základné dôvody, v ktorých vidí knižnica príčinu poklesu počtu používateľov (i výpožičiek). Napriek tomu, že akvizícia knižnice čo do objemu medziročne vzrástla, stále nie je na štandardami požadovanej úrovni a dlhoročná poddimenzovanosť sa prejavuje postupne, nie v konkrétnom roku. Ďalšími príčinami sú konkurencia v systéme školských knižníc a vyťaženosť detí krúžkovou činnosťou, rastúci nezáujem pedagógov, prísnejší upomienkový systém, časová zaneprázdnenosť súčasnej generácie, pokles záujmu o štúdium popri zamestnaní a s ním spojená potreba odbornej literatúry, bohatá kultúrna ponuka v meste. V roku 2015 pracovala knižnica počas leta v obmedzenom režime z dôvodu revízie knižničného fondu, čo je taktiež dôvodom poklesu výpožičiek, návštevníkov i používateľov.

Nezameniteľnú úlohu hrá knižnica pre obyvateľov Žiliny, pre ktorých plní funkciu mestskej knižnice. Z počtu zaregistrovaných čitateľov v roku 2015 bolo 7 514 s trvalým bydliskom v Žiline, t.j. 62,14%. Prichádzajú do knižnice nielen za literatúrou, ale aj za knižničnou atmosférou alebo z dôvodu účasti na podujatiach.

S cieľom osloviť nových používateľov, ktorí nemali príležitosť vytvoriť si vzťah ku knižnici alebo dlhodobo neboli jej používateľmi, realizovala knižnica príležitostné akcie na bezplatný alebo zľavnený zápis na 365 dní. Prehľad takto zaregistrovaných používateľov:

European Cooperation Day	13 používateľov
Valentín	56 používateľov
Vysvedčenie - samé jednotky	60 používateľov
Vianočný darček pre priateľa	451 používateľov
Týždeň slovenských knižníc.....	370 používateľov
Knižničná hliadka	44 používateľov
Pasovačka	141 používateľov
Žilinské dni zdravia	23 používateľov
Mikuláš	30 používateľov
MDD	6 používateľov

Možnosť bezplatného zápisného bola ponúknutá vždy aj praktikantom, ktorí v knižnici absolvovali prax. S cieľom propagácie čítania knižnica zopakovala Knižničnú hliadku a pristihnutým pri čítaní na verejnosti bola ponúknutá bezplatná registrácia v knižnici. Pracovníci vyšli aj pred brány knižnice a počas prezentačných dní ponúkali zvýhodnené zápisné po správnej odpovedi na kvízovú literárnu otázku a aj ako mikulášsky darček. Pre deti pripravili vianočnú darčekovú poukážku pre rodičov na bezplatný zápis.

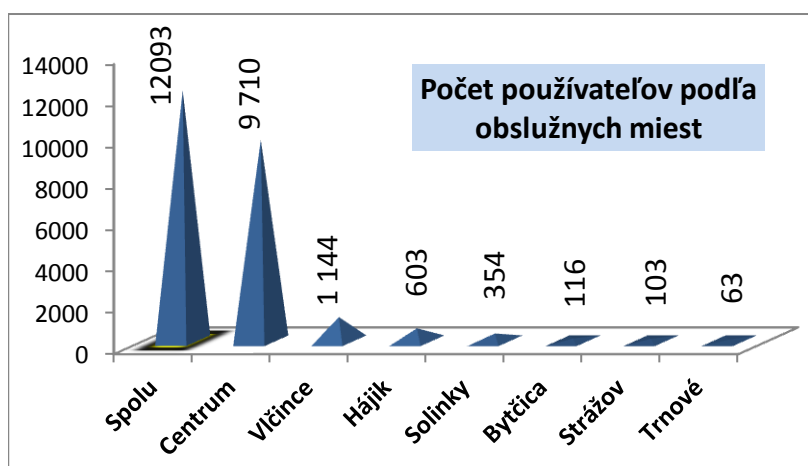
Boli pripravené darčekové poukážky pre účastníkov počítačových kurzov a tréningov pamäti. Knižnica sa však snaží vyhnúť registráciám, ktoré využijú občania len preto, že sú bezplatné.

S cieľom získavania nových priaznivcov knižnica prevádzkovala svoj profil na Facebooku a snažila sa informáciami o svojich aktivitách osloviť najširšiu verejnosť. Na web stránke boli informácie o aktivitách a službách knižnice zverejnené aj s cieľom osloviť tých, ktorí vstupovali cielene len do online katalógu Carmen. Knižničný systém zasielal krátke informácie o podujatiach v knižnici aj priamo z výpožičného modulu. Služba Skype zatiaľ nezaznamenala veľký záujem.

V centrálnej knižnici je z 9 710 registrovaných používateľov 5 477 obyvateľov mesta (56,41 %), na pobočkách je dominantný počet lokálnych používateľov.

Vývoj používateľského zázemia (**12 093**) jednotlivých obslužných miest Krajskej knižnice v Žiline:

<u>P o b o č k a</u>		r.2014	vývoj	r. 2015	rozdiel
CENTRUM	↕	10 350	⇓	9 710	/ - 640 /
VLČINCE	↕	1 176	⇓	1 144	/ - 32 /
HÁJIK	↕	640	⇓	603	/ - 37 /
SOLINKY	↕	356	↕	354	/ - 2 /
STRÁŽOV	↕	99	↕	103	/ + 4 /
TRNOVÉ	↕	93	⇓	63	/ - 30 /
BYTČICA	↕	115	⇓	116	/ + 1 /

Počet počtu zaregistrovaných používateľov už nemá – najmä u väčších pobočiek – takú výpočtovú hodnotu o ich činnosti ako v minulosti; s online informáciami o dokumente sa zvyšuje migrácia používateľov na miesta, kde je hľadaný dokument momentálne prístupný. Každá z pobočiek má tú skúsenosť, že sa ich kmeňoví používatelia zaregistrujú na inom obslužnom mieste, napriek tomu naďalej využívajú aj služby „svojej“ pobočky. Samozrejme platí aj opačne, že najmä z menších pobočiek sa presúvajú používatelia do centrálnej knižnice, ktorá dokáže v najväčšej miere uspokojiť ich potreby. Preto je činnosť pobočiek zameraná predovšetkým na starších používateľov, deti a tých, ktorí nemajú možnosť z časového alebo zdravotného dôvodu presúvať sa v rámci mesta.

Tab. 11 Skladba používateľov

Skladba používateľov je realizovaná na vzorke z automatizovaných pobočiek Centrum, Hájik, Vlčince, Solinky /11 802 používateľov/:

Kategória používateľov	Počet	% z celku	Kategória používateľov	Počet	% z celku
predškolační	211	1,79	Dôchodcovia	960	8,13
žiaci ZŠ	2 655	22,50	Nezamestnaní	393	3,33
študenti SŠ a mládež do 18.r.	1 237	10,48	ženy na MD	376	3,19
študenti VŠ	1 567	13,28	jednodňoví	461	3,91
Zamestnaní	2 982	25,27	Inštitucionálni	8	0,07
MVS knižnice	4	0,03	Univerzita 3. veku	78	0,66
pracovníci knižníc	95	0,80	Invalidi	31	0,26
ZTP	742	6,29			

Vekové rozloženie čitateľov		
rozmedzie	počet	%
do 15 rokov -	3151	27.36 %
16-19 rokov -	1038	9.01 %
20-29 rokov -	2584	22.44 %
30-39 rokov -	1468	12.75 %
40-49 rokov -	1117	9.70 %
50-59 rokov -	781	6.78 %
60-69 rokov -	782	6.79 %
70-79 rokov -	453	3.93 %
nad 80 rokov -	110	0.96 %
nevyplnené -	32	0.28 %

*Vekové zloženie používateľov
v automatizovaných obslužných miestach;
najpočetnejšia veková
skupina sú deti do 15 rokov,
následne študenti a mladí ľudia do 40 rokov.*

Počet detských používateľov do 15 rokov vzrástol o 36.

Detský používateľ je potenciálny dlhoročný používateľ knižnice, preto mu knižnica venuje veľkú pozornosť. Zároveň, čitateľské návyky sa vytvárajú v detstve a knižnice pri tom zohrávajú tradičnú úlohu. Ideálna je situácia, keď si dieťa vytvára vzťah k čítaniu a knihám už v rodinnom prostredí, a preto sa knižnice – najmä úsek literatúry pre deti a mládež – otvárajú celým rodinám. Vybudovaný detský kútik a ponuka podujatí pre deti majú za cieľ prilákať do knižnice rodiny, ktoré hľadajú možnosti vyplnenia spoločného času s dieťaťom alebo naopak, potrebujú dieťa zmysluplne zamestnať počas voľných chvíľ. Do ponuky podujatí pribudol klub spoločenských hier, detský autor mesiaca a p.

Získavanie detských používateľov je stále náročnejšia úloha. Najdôležitejším spolupracovníkom v tomto smere sú školy, preto pri oslovovaní detského používateľa knižnica využívala tradičnú spoluprácu so základnými a strednými školami a organizovala rôzne podujatia na podporu čítania. Rozposielala aktuálne listy s ponukou podujatí, organizovala informačné výchovy pre rôzne vekové skupiny, besedy so spisovateľmi, pozývala na návštevy výstav. Do štruktúry podujatí sa presadzujú stále častejšie v minulosti netypické formy práce ako napr. tvorivé dielne (počas Detského leta v knižnici a p.), ktoré na pozadí rozvoja detskej kreativity a zručnosti pomáhajú vytvárať vzájomné puto medzi dieťaťom, knižnicou, knihou. Zároveň si však vyžadujú dostatočné materiálne zabezpečenie. Stále je možné konštatovať, že konkurenčné prostredie je pre deti, najmä internet, natoľko lákavé, že sa cesta dieťaťa ku knihe buduje stále ťažšie; evidentná je tiež pre-

ťažnosť žiakov inými aktivitami organizovanými buď v rámci školy alebo mimoškolskými aktivitami.

Tab. 12 Percento používateľov (12 093) z počtu obyvateľov (81 095)

Ukazovateľ	r. 2014	r. 2015	Rozdiel
percento používateľov z počtu obyv.	15,79	14,91	- 0,88

Štandardy pre verejné knižnice definujú percento používateľov z počtu obyvateľov v rozmedzí 13 - 18 %. Mechanickým prepočtom z počtu obyvateľov mesta Krajská knižnica v Žiline registrovala 14,91 % používateľov z počtu obyvateľov. V skutočnosti knižnica svojimi službami saturuje informačné požiadavky obyvateľov celého regiónu a záujemcov o jej služby aj z radov vysokoškolských študentov, obyvateľov s prechodným pobytom v meste, či jeho návštevníkov.

Ak by sme vychádzali z prepočtu s počtom používateľov zo sídla knižnice (7 514), percento by bolo 9,27. Takmer každý desiaty obyvateľ mesta využíva služby knižnice.

Pre výpočte hodnoty vrátane používateľov evidovaných už v roku 2014 a využívajúcich služby aj v roku 2015 (15 206) je percento používateľov knižnice z počtu obyvateľov 18,75% .

Návštevníci

V roku 2015 fyzicky navštívilo knižnicu 207 375 návštevníkov.

Vzhľadom na pokles počtu používateľov, ktorí priemerne navštívia knižnicu 17 krát ročne, je pokles počtu návštevníkov neoddeliteľným sprievodným javom. Prehľbuje ho navyše charakter súčasnej informačnej doby, kedy používatelia komunikujú s knižnicou často elektronickou cestou; sami si môžu spravovať výpožičky cez online katalóg, získavať informácie o tituloch vo fonde a ich aktuálnom stave, rezervovať si ich, žiadať o nákup nových dokumentov, rozhodovať sa, či pôjdu alebo nepôjdu do knižnice, ak je kniha prístupná len prezenčne. Zaregistrovaní používatelia vstúpili do svojho konta 21 371 krát. Spolu s neregistrovanými záujemcami celkovo použili katalóg 102 807 krát, pričom štatistika vyhľadávania mimo knižnice eviduje 221 112 požiadaviek.

Tab. 13

Ukazovateľ		r. 2014	r. 2015	Rozdiel
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/		217 736	207 375	- 10 361
z toho	počet účastníkov podujatí	17 870	17 876	+ 6
	počet návštevníkov internetu v knižnici	7 746	6 518	- 1 228
priemerná denná návštevnosť vrátane návštevníkov podujatí		772*	753*	- 19
Priem. denná návštevnosť včítane sobôt		761**	740**	- 21
Priem. denná návštevnosť – soboty		224	200	- 24
maximálna denná návštevnosť		1 061	990	- 71

Návštevníci online služieb		179 644	169 677	- 9 967
v tom	www stránka knižnice	62 110	66 031	+ 3 921
	online katalóg – počet prístupov*	117 009	102 807	- 14 202
	- z toho predĺženie	9 355	10 188	+ 833
	elektronické referenčné služby	482	764	+ 282
	ostatné elektronické služby	43	75	+ 32
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/ a návštevníkov online služieb spolu		397 380	377 052	- 20 328

* údaj je vypočítaný ako podiel počtu návštevníkov v centrálnej knižnici a na pobočke Vlčince bez návštevníkov v sobotu a návštevníkov ostatných pobočiek, nepracujúcich počas celého týždňa (179 958) a počtu otvorených pracovných dní bez soboty (239). V číslach sú započítaní aj návštevníci podujatí.

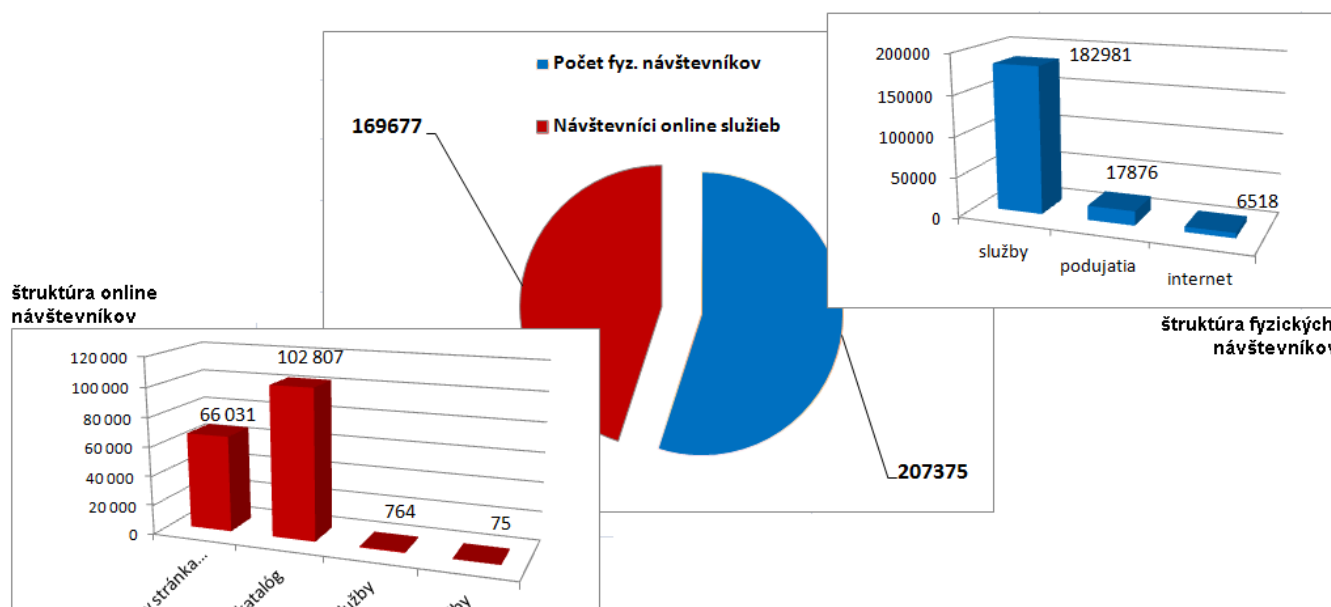
** údaj je vypočítaný ako podiel počtu návštevníkov všetkých obslužných miest knižnice vrátane sobôt (207 375) a počtu všetkých pracovných dní, kedy bola knižnica otvorená, vrátane odpracovaných sobôt (280). V číslach sú započítaní všetci návštevníci knižnice.

Krajská knižnica v Žiline má jednu z najvyšších návštevností v rámci kultúrnych zariadení v meste i kultúrnych inštitúcií Žilinského samosprávneho kraja. O tom, ako je s ňou spojený každodenný život obyvateľov mesta, svedčí jej vysoká návštevnosť najmä po dňoch, kedy bola zatvorená z dôvodu štátnych alebo cirkevných sviatkov alebo pred nimi a v obdobiach súvisiacich s prázdninami; prvý deň po revízii bola návštevnosť 752 používateľov a to napriek tomu, že bol letný deň. **Maximálna denná návštevnosť 990 používateľov** (s online návštevníkmi 1 029) bola v centrálnej budove 23. februára. Dňa 7. apríla navštívilo knižnicu 863 návštevníkov (s online návštevníkmi 914).

V centrálnej budove bola priemerná denná návštevnosť včítane sobôt a návštevníkov podujatí 573, v sobotu 200 návštevníkov. Celkovo služby centrálnej knižnice počas sobôt využilo 8 218 návštevníkov, ostatné pobočky boli v sobotu zatvorené.

Celkovo bola návštevnosť centrálnej knižnice počas letných mesiacov od júna do septembra o cca 89 osôb (442 osôb) denne nižšia ako v zimných mesiacoch.

Štatistika online návštevníkov, ktorí nielen vstúpili do katalógu, ale si aj predĺžili výpožičky, vykazuje **10 188 návštevníkov**.

Online záujem o služby a aktivity knižnice poklesol, čo môže odrážať nižší počet používateľov, ale je najmä odrazom zmeny prístupu v štatistike online katalógu Carmen, ktorú firma Lanius očistila štatistiku od návštev indexovacích robotov. Samotný online katalóg, predstavený v novšej verzii 2.6.26, dosiahol počet návštevníkov 102 807.

Už niekoľko rokov rastie návštevnosť online stránky knižnice, kde knižnica umiestňuje aktuálne informácie o svojej činnosti.

Klesajúcu tendenciu má už niekoľko rokov záujem o využívanie internetu priamo v knižnici, čo je dôsledok zlepšujúcej sa internetizácie spoločnosti a domácností. Používateľmi ostávajú tí, ktorí sú vzdialení od svojho bydliska, prípadne nemajú doma potrebné technické vybavenie /tlačiarne, skenery/. Percentuálne 3,15 % používateľov prichádza do knižnice za touto službou, resp. ju využije popri realizácii iného cieľa v knižnici. Dôležitým faktorom je, že na rozdiel od internetových kaviarní návštevníci získavajú odbornú pomoc vo **forme konzultácií**; tých bolo v roku 2015 poskytnutých **2 626**.

		r. 2014	r.2015	rozdiel
Internet	Centrum	5 711	5 116	- 595
návštevníci	Vlčince	2 035	1 414	- 621
spolu		7 746	6 530	- 1 216

Pokles návštevníkov internetu bol vyšší na pobočke Vlčince, kde došlo k vypovedaniu servera získaného z projektu Verejný internet v knižniciach Slovenskej republiky a až v druhom polroku bolo posilnený počet staníc pre verejnosť.

Jeden používateľ navštívil knižnicu priemerne 17,15 krát.

V roku 2015 navštívilo Britské centrum v Krajskej knižnici v Žiline spolu 4 489 návštevníkov. Spolu s účasťou na aktivitách bola celková návštevnosť 5 083 návštevníkov. Absenčne bolo v roku 2015 vypožičaných spolu 10 904 kníh (10 712 kníh v roku 2014). Na prezenčné štúdium

bolo v roku 2015 použitých 8 372 kníh a 101 časopisov, celkovo počet prezenčných výpožičiek stúpol.

Najnavštevovanejším typom podujatí boli informatické prípravy pre školy /24/ a reading cluby /3/, pre pedagógov bolo zorganizovaných 8 seminárov v spolupráci s vydavateľstvami Oxford, Macmillan a agentúrou SAIA.

Podobne ako v minulosti za negatívnu skutočnosť považujeme parkovacie poplatky pred centrálnou budovou knižnice, ktoré odrádzajú návštevníkov - motoristov od jej návštevy, prípadne od dlhšieho zotrvania v knižnici.

1.3. Výpožičné služby

Výpožičky dokumentov z fondu knižnice, ako základný pilier jej tradičného ponímania, sú jedným z najvýpovednejších ukazovateľov činnosti knižnice a sú odrazom kvality akvizičnej politiky knižnice; reflektujú však aj dlhodobú schopnosť knižnice uspokojovať najaktuálnejšie požiadavky používateľov na základe viacročne budovaného knižničného fondu. V neposlednom rade sú odrazom aktuálneho stavu spoločnosti a jej vzťahu ku klasickým a moderným médiám.

V roku 2015 vypožičala Krajská knižnica v Žiline svojim používateľom **670 034 dokumentov**.

Napriek tomu, že v počte výpožičiek dokumentov patrí Krajská knižnica v Žiline medzi popredné verejné knižnice na Slovensku, medziročne zaznamenala pokles o 7 028 KJ.

Tab. 14 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2014	r. 2015	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	677 062	670 034	- 7 028	100
odborná lit. pre dospelých + ŠD	171 865	169 185	- 2 680	25,25
krásna lit. pre dospelých + ŠD	217 135	211 508	- 5 627	31,57
odborná lit. pre deti + ŠD	21 434	24 656	3 222	3,68
krásna lit. pre deti + ŠD	92 683	102 423	9 740	15,29
Periodiká	173 945	162 262	-11 683	24,21
špeciálne dokumenty	11 450	12 738	1 288	1,88
- AV dokumenty	224	0	- 224	0,00
- elektronické dokumenty	2 683	3 041	358	0,45
- iné špec. dokumenty	8 543	9 697	1 154	1,43

Už niekoľko rokov vývoj v poklese výpožičiek ovplyvňuje výrazne najmä nižší záujem o periodiká; postupne klesá počet tradičných starších čitateľov novín a časopisov, ktorí uprednostňovali klasické papierové médium. Mnohé periodiká už majú svoju elektronickú podobu a prinášajú aktuálne správy v reálnom čase; pre mladých ľudí sú atraktívnejšie.

Aj napriek negatívne trendu tvorili výpožičky periodík silnú skupinu, zrovnateľnú s výpožičkami odbornej literatúry. Často sú zdrojom kvalitných odborných informácií, ktoré nie sú na internete dostupné.

Klasická odborná literatúra obdobne čelí konkurencii v oblasti elektronických médií a klesá záujem o ňu aj u jej tradičných používateľov – študentov SŠ a VŠ. V prípade, že záujem o tradičnú knihu u čitateľov je, limituje ich nízky počet exemplárov, po prípade knižnica nemá titul vo fonde

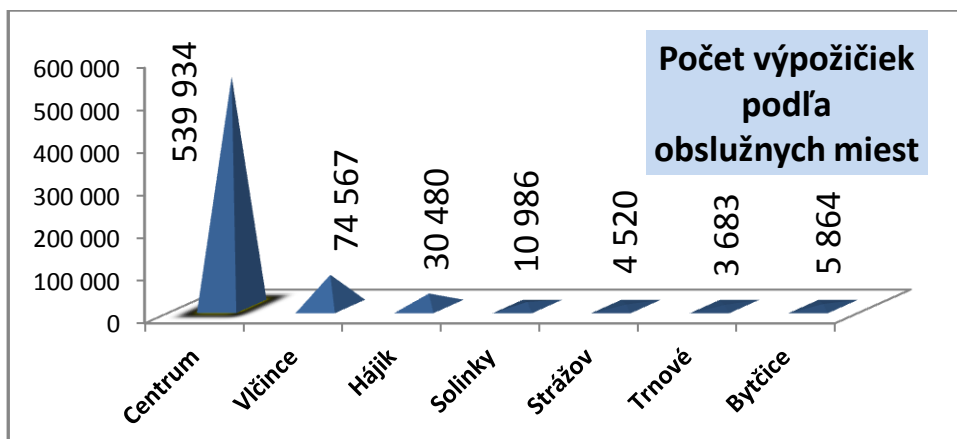
z dôvodu oklieštenej akvizičnej činnosti. Čitatelia to čiastočne riešia rezerváciami, ktorých v roku 2015 bolo 1 547 /1399 v roku 2014/.

Vývoj v oblasti špeciálnych dokumentov odzrkadlil nepriaznivý vplyv legislatívy na požičiavanie audiovizuálnych a elektronických médií mimo knižnice; klasické hudobné CD a PL platne sa stali mŕtvym fondom, ktorý čiastočne vykompenzovali výpožičky spoločenských hier a hračiek.

Až 80,58 % (539 934) výpožičiek knižnica zrealizovala na svojom hlavnom obslužnom mieste, v centrálnej knižnici. Centrum je ťažiskom akvizičnej politiky, ktorá nemôže z finančných dôvodov vo väčšej miere pokrývať pobočky; pozitívne ukazovatele sú rovnako výsledkom príjemného prostredia pre používateľov a realizácie ostatných úloh, ktoré knižnica v oblasti kultúry plní. Zatiaľ čo pobočky sú zamerané na požičiavanie beletrie pre dospelého a detského čitateľa, streiskom odbornej literatúry je centrálna knižnica; 96,43 % (157 858) výpožičiek dokumentov odborného zamerania sa realizuje na úseku odbornej literatúry a v študovni centrálnej knižnice.

P o b o č k a		r.2014	vývoj	r. 2015	rozdiel
CENTRUM	⇔	547 566	⇓	539 934	/ - 7 632 /
VLČINCE	⇔	74 524	⇑	74 567	/ + 43 /
HÁJIK	⇔	30 540	⇓	30 480	/ - 60 /
SOLINKY	⇔	11 148	⇓	10 986	/ - 162 /
STRÁŽOV	⇔	5 119	⇓	4 520	/ - 599 /
TRNOVÉ	⇔	3 260	⇑	3 683	/ + 423 /
BYTČICA	⇔	4 905	⇑	5 864	/ + 959 /

Druhým najväčším obslužným miestom je pobočka Vlčince, ktorá uskutočnila 11 % výpožičiek, a to prinieslo po dlhoročnej stagnácii nárast v medziročnom porovnaní. V poradí tretie najväčšie obslužné miesto, pobočka Hájik, sa podieľala na celkových výpožičkách 4,55 %.

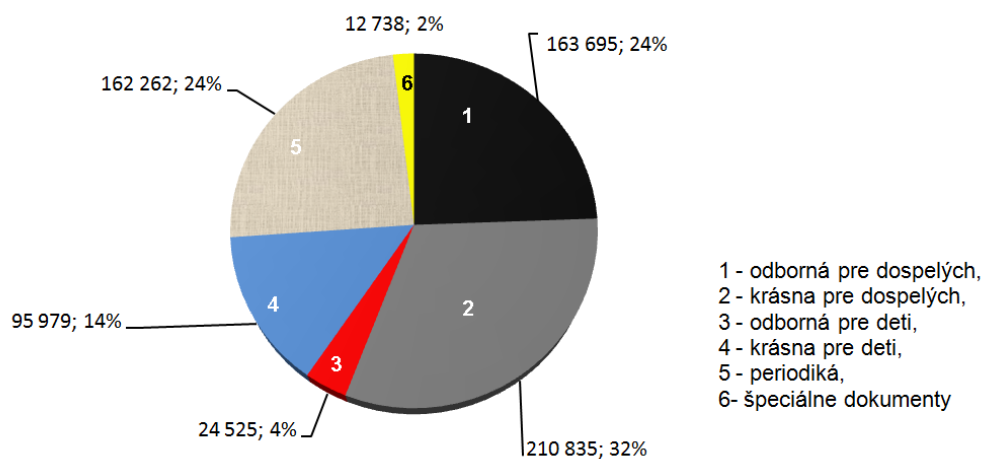

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2014	r. 2015	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	677 062	670 034	- 7 028	100
z toho absenčné	452 977	437 256	-15 721	65,26
z toho prezenčné	224 085	232 778	8 693	34,74

Rok	odborná pre dospelých	krásna pre dospelých	odborná pre deti	krásna pre deti	periodiká	špeciálne dokumenty
2014	166 733	216 220	21 434	87 280	173 945	11 450
2015	163 695	210 835	24 525	95 979	162 262	12 738
rozdiel	- 3 038	- 5 385	3 091	8 699	- 11 683	1 288

Zloženie výpožičiek podľa druhu s vyčlenením špeciálnych dokumentov

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r.2014	r.2015	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	677 062	670 034	- 7 028	100
z toho odbor. literatúra	188 167	188 220	+ 53	28,09
krásna literatúra	303 500	306 814	+ 3 314	45,79
Periodiká	173 945	162 262	- 11 683	24,22
Špeciálne dokumenty	11 450	12 738	+ 1 288	1,90

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r.2014	r.2015	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	491 667	495 034	+ 3 367	100
z toho pre dospelých	382 953	374 530	- 8 423	75,66
z toho pre deti	108 714	120 504	+ 11 790	24,34

Tab. 18 Výpožičky (670 034), na obyvateľ'a (81 095), na používateľ'a (12 093), obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2014	r.2015	Rozdiel
------------	---------	--------	---------

výpožičky na 1 obyvateľa celkom	8,33	8,26	- 0,07
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	6,05	6,1	+ 0,05
výpožičky na 1 používateľa	52,78	55,41	+ 2,63
výpožičky kníh na 1 používateľa	38,32	40,94	+ 2,62
obrat knižného fondu	1,61	1,69	+ 0,08

† obyvateľ

8,26 výpožičiek

10111111111111111111

† používateľ

55,41 výpožičiek

10111111111111111111

Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r.2014	r.2015	Rozdiel
MVS z iných knižníc	558	430	- 128
MVS iným knižniciam	128	143	+ 15
MMVS z iných knižníc	14	20	+ 6
MMVS iným knižniciam	0	0	0

POŽIADAVKY OD NÁS INÝM KNIŽNICIAM	spolu
MVS CELKOM	430
MVS KNIHY	340
MVS ČLÁNKY	90
MMVS CELKOM(z)	20
POŽIADAVKY INÝCH KNIŽNÍC	
ŽIADANKY Z INÝCH KNIŽNÍC CELKOM	143
Z toho knihy	64
Z toho články	79

Prostredníctvom knižnice bolo na SNK presmerovaných a vybavených 20 žiadaniek na MMVS. Pokiaľ knižnica nezrealizovala MVS z inej knižnice, bolo to z dôvodu viacerých žiadaniek na jeden titul, viazanosti exempláru na prezenčné využívanie, storna zo strany používateľa, straty knihy v domovskej knižnici. Niekedy žiadaná knižnica na žiadanku nezareaguje.

Knižnica požičala cestou MVS obecným knižniciam súbory kníh, do tejto štatistiky tieto výpožičky neuvádzame.

Záujem o služby letnej čítárne je ovplyvnený počasím v letnom období a zároveň aj ponukou aktuálnych periodík, ktorá nie je z finančných dôvodov špeciálne upravovaná pre tento účel. V roku 2015 návštevnosť letnej čítárne pozitívne ovplyvnil aj priestor zrekonštruovaného letného parčíka; za ostatných 6 rokov bola jej návštevnosť najvyššia, ako to dokumentuje tabuľka nižšie. Letná čítareň začala pracovať od 1.6. 2015 a skončila svoju prevádzku 18.9.2015, pričom otvorená bola pri vhodnom počasí spolu 59 krát. Za toto obdobie ju navštívilo 1 223 návštevníkov, ktorí si požičali 1 510 periodík. Čítareň ponúkala aj výpožičky vybraných titulov kníh a pre deti hry a hračky vzhľadom na prepojenosť čítárne s literárnym parčíkom a vysoký podiel jeho detských návštevníkov.

Najsilnejším mesiacom v počte návštevníkov bol mesiac august.

Personálne bola čítareň vykrytá pracovníkmi oddelenia služieb a pracovníkmi, ktorí pomáhali krajskej knižnici v rámci realizácie dobrovoľníckej činnosti prostredníctvom Mesta Žilina.

Návštevníci		Výpožičky	
r. 2010 795	r. 2010 1 183 KJ
r. 2011 853	r. 2011 1 341 KJ
r. 2012 542	r. 2012 819 KJ
r. 2013 450	r. 2013 723 KJ
r. 2014 428	r. 2014 689 KJ
r. 2015 1 223	r. 2015 1 510 KJ

Výpožičky e-kníh

Okrem klasických dokumentov začala krajská knižnica v roku 2014 sprístupňovať aj elektronické knihy, ktoré však nevlastní, ale je ich sprostredkovateľom cez platformu eReading.cz. Tituly boli implementované do katalógu Carmen k záznamom dokumentov, ktoré má knižnica vo fonde. Knižnica tak ponúka čitateľom inú eventualitu v prípade, že sú naučení pracovať prioritne s elektronickými zdrojmi alebo pre prípad, že klasická kniha je vypožičaná.

Spoločnosť PocketBook dala krajskej knižnici ako dlhodobú výpožičku 3 čítačky ekníh, ktoré knižnica využíva zároveň pri počítačových kurzoch a informačných výchovách s cieľom informovania účastníkov o nových technológiách. Pre záujemcov bol pripravený manuál s návodom na stiahnutie eknihy prostredníctvom katalógu Carmen. Do čítačiek kníh boli doplnené voľne dostupné knihy, ktoré doplnili získaný základ z Městské knihovny v Praze a spracovaný bol ich zoznam.

Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Krajská knižnica v Žiline ako verejná knižnica kladie dôraz aj na svoju sociálnu funkciu a prístupnosť všetkým skupinám obyvateľstva, teda aj tým, ktorí sú znevýhodnení po stránke zdravotnej alebo sociálnej.

Základnou formou ústretovosti knižnice je zľavnené, prípadne bezplatné zápisné pre určené kategórie používateľov. Od poplatkov za registráciu bola úplne oslobodená skupina držiteľov preukazov ZŤP, ZŤPS, ktorých v roku 2015 knižnica zaregistrovala 742; 31 bolo invalidných dôchodcov. Nezamestnaní a ženy na materskej dovolenke majú rovnako ako dôchodcovia zápisné so zľavou 50 %.

Služby pre inštitucionálnu skupinu týchto používateľov sa rozvíjajú najmä na základe záujmu od spomínaných subjektov; pokiaľ zareagujú na ponuku knižnice alebo ju sami vyhľadajú, knižnica je vždy spolupráci naklonená. Tradičnými a dlhoročnými partnermi sú zväzy a organizácie, ktoré združujú ľudí s istým druhom postihnutia; príkladom je *Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska*, ktorá využíva priestor knižnice pre organizáciu výstav a seminárov a pomáha propagovať špeciálne fondy audiodokumentov medzi svojimi klientmi. Príležitostné stretnutia, prípadne prednášky alebo výstavy na pôde knižnice organizuje pre svojich členov *Slovenský zväz zdravotne postihnutých č.2, Jednota dôchodcov na Slovensku - okresná organizácia Žilina, Slovenský zväz sclerosis multiplex 2 x ročne, Únia žien*. Osobitnou skupinou sú *domovy sociálnych služieb (Straník, Turie,)*, ktoré požičiavajú knihy pre svojich klientov a ktorých obyvateľom raz do týždňa chodili čítať pracovníčky knižnice (*DSS Harmónia – zariadenie pre seniorov*). S *Nadáciou LÚČ* knižnica spolupracuje pri organizácii Dní nádeje.

Spomedzi škôl je najtradičnejšia spolupráca so *Špeciálnou základnou školou Vojaššáka, Žilina*, ktorej žiaci aktívne každoročne prispievajú do súťaže *Tvoríme vlastnú knihu*. Podujatia knižnice však navštívili aj študenti *Strednej školy pre telesne postihnutú mládež Fatranská ul., Špeciálnej základnej školy Hurbanova ul., Špeciálnej ZŠ Bánová*. Pedagógovia z *Diagnostického centra Lietavská Lúčka* prichádzali do knižnice so svojimi zverenkyňami.

Tab. 20

Kategória používateľov	Počet	Počet výpožičiek	Počet návštev doma	Iné služby
Slabozrakí a nevidomí a inak zdravotne postihnutí, využívajúci fond audio kníh	19	Knihy na AV 0 ks, 630 titulov na CD, WHA knihy z internetu – 43		

		titulov		
Imobilní	3	nesledujeme		
Iní /donášková služba/	3	271	24	
Domov sociálnych služieb Turie	1	100		
DSS Harmónia, zariadenie pre seniorov	1	492		čítanie pre seniorov

Krajská knižnica v Žiline v spolupráci s SKN Mateja Hrebendu v Levoči sprístupňuje zvukové knihy pre zrakovo znevýhodnených občanov a od roku 2014 aj pre ľudí s iným ťažkým zdravotným postihnutím. Nové knihy knižnica prijíma v súboroch ako dočasné výpožičky, ale má aj vlastný fond audio kníh na CD vo formáte MP3. Vďaka projektu Šanca pre zrakovo postihnutých Žilinského regiónu z Konta Orange boli v roku 2006 získané do fondu knižnice zvukové knihy s nahrávkami zo spomínanej špecializovanej knižnice v Levoči. Tento fond sa už nerozširuje, nakoľko knižnica má možnosť zapisovať najnovšie zvukové knihy do MP3 prehrávačov priamo z katalógu levočskej knižnice.

S rozvojom technológií sa menia médiá sprístupňovania audiokníh z audiokaziet na CD a súbory na internete a levočská knižnica stiahla posledné audiokazety (od polovice roka 2014 dodáva len CD). Záujem o knihy je podstatne väčší u ľudí so zrakovým postihnutím než u záujemcov s iným telesným postihnutím, čo je aj otázka tradície a propagácie v Únii nevidiacich a slabozrakých Slovákov.

Už niekoľko rokov vďaka podpore z Konta Orange prevádzkuje knižnica verejný internetový prístupový bod so špeciálnym softvérom Magic a Jaws pre ľudí slabozrakých a nevidiacich.

Osobitnou a dôležitou skupinou sú seniori ako tradiční používatelia knižnice; služby pre nich sú spomenuté aj v ďalšom texte.

Pre invalidov – vozičkárov je uľahčený prístup do knižnice bezbariérovým vstupom. Počas roka knižnicu navštevovali za účelom výpožičiek traja používatelia odkázaní na invalidný vozík; túto skupinu limituje možnosť bezpečného presunu v rámci mesta, resp. doprava.

Donášková služba na adresu bydliska nebola využívaná natoľko, ako by knižnica chcela; tento problém si občania riešia prostredníctvom opatrovateľov, ktorí im požičiavanie kníh resp. časopisov v knižnici zabezpečujú.

V časti 2. Vzájomná koordinácia a kooperácia sú vymenované subjekty, s ktorými knižnica spolupracovala v roku 2015, medzi nimi aj subjekty združujúce sociálne či zdravotne handicapované osoby.

1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2014	r. 2015	Rozdiel
počet podujatí	736	776	+ 40
Z toho informačná výchova /kolektívov/	104	89	- 15
individ.konzultácie k využívaniu výpoč.techniky a el.médií*	2 949	2 626	- 323
počet účastníkov podujatí	17 870	17 876	+ 6

Verejná knižnica pravdepodobne v blízkej budúcnosti nezostane svojim dominantným zameraním výpožičným, dokumentačným a informačným miestom, ale posilní sa najmä tá časť jej aktivít, ktoré z nej robia komunitné centrum. Rôznorodé aktivity, nachádzajúce zázemie v kvalitnom knižničnom fonde sa už teraz pretavujú do počtu a najmä štruktúry kultúrno-výchovnej činnosti knižnice; mnohé z podujatí ešte v nedávnej minulosti neboli pre knižnicu typické. Knižnica sa otvára spolupráci s rôznymi spoločenskými subjektmi, pôsobiacimi v užšom aj širšom okolí a zároveň chce byť otvorenou knižnicou aj pre svojich používateľov a priaznivcov; v jej priestoroch sa teda môžu prezentovať nielen etablované inštitúcie, ale aj vznikajúce organizácie alebo jednotlivci.

Počet podujatí, ktoré knižnica pre nich zorganizovala alebo na ktorých organizácii sa podieľala, dosiahol **776**, a teda narástol o 40.

Na realizácii podujatí sa podieľala najmä centrálna knižnica, kde sa uskutočnilo 578 podujatí, t.j. na 1 otvorený deň počas pracovného týždňa v roku 2015 pripadlo 2,42 podujatia. Na pobočke Vlčince zrealizovali 98 podujatí, na pobočke Hájik 33 podujatí. Na pobočke Solinky významným podielom prispieva k počtu podujatí čitateľský krúžok.

Spolu knižnicu za účelom účasti na podujatiach navštívilo **17 876 návštevníkov**, t.j. 8,62 % z celkového počtu návštevníkov vyhľadalo knižnicu práve s cieľom kultúrneho a spoločenského využitia alebo čerpania informácií populárno-náučnou formou prostredníctvom kolektívne organizovaných podujatí (najmä pre deti a mládež).

V roku 2015 sa uskutočnili výstavy:

Ludovít Štúr	výstavný panel	1. 1. – 31. 12. 2015
Výber z tvorby Bohuslava Behríka	výstava malieb	5. 1. – 31. 1. 2015
Svet mojimi druhými očami	výstava fotografií Dominiky Sedlákovej	7. 1. – 28. 2. 2015
Nespútané krásy Rumunska	výstava fotografií	7. 1. – 5. 2. 2015
Indonézia	výstava fotografií Laja Kupkoviča a Jozefa Frtúsa	6. 2. – 6. 3. 2015
Priestor pre myšlienky	výstava z tvorby študentov SSUŠ	9. 3. – 30. 4. 2015
APUS	výstava o dážd'ovníkovi obyčajnom	1. 4. – 30. 4. 2015
Jarné prebudenie	výstava obrazov Evy Labudovej	1. 5. – 31. 5. 2015
70. výročie oslobodenia	výstava D. Halaja	25. 4. – 31. 5. 2015
Knihy pre deti	výstava ocenených kníh v SR a ČR	5. 5. – 27. 5. 2015
Víťazné knihy regionálnych súťaží	putovná výstava	15. 5. – 24. 6. 2015
Iné rozmery	výstava SZUŠ Prokofievova	1. 6. – 28. 6. 2015
Mozaika z tvorby	výstava prác Tomáša Turzáka	1. 6. – 3. 7. 2015
O klimatickej spravodlivosti	výstava autorských fotografií Priatelia Zeme CEPA	1. 6. – 31. 8. 2015
Svet fantázie inými rukami	V. ročník putovnej výstavy výrobkov klientov z poľských a slovenských zariadení sociálnych služieb KNM	3. 8. – 31. 8. 2015
Dva svety	výstava fotografií Vladimíra Tichého a Lucie Gschwandtnerovej	3. 9. – 30. 9. 2015
Prestavba a revitalizácia komplexu elektrární v Žiline	výstava výberu súťažných návrhov na rekonštrukciu budovy Elektrárne	3. 9. – 30. 9. 2015
Dni nádeje	výstava víťazných prác	5. 10. – 31. 10. 2015
Biblia na cestách	výstava biblií	5. 10. – 23. 10. 2015
Kalendáre	výstava najkrajších kalendárov	1. 10. – 31. 10. 2015
Po stopách Ludovíta Štúra v Žiline	výstava o živote L. Štúra	1. 10. – 31. 10. 2015
Etiópia 2014	výstava fotografií Laja Kupkoviča	1. 11. – 30. 11. 2015
Fatranským tichom III.	Výstava fotografií a obrazov Idy a Ludovíta Remeníkovcov	1. 12. – 31. 12. 2015
Patchwork	výstava členov Klubu patchworku Žilina	1. 12. – 31. 12. 2015

V roku 2015 sa uskutočnili tematické besedy a stretnutia:

O štipendiách na kurzy cudzích jazykov	info-seminár SAIA	26. 1. 2015
Portugalsko	cestovateľská beseda s M. Chmeliarom	28. 1. 2015
O umení vnútornej alchýmie	prednáška o čchi kungu	12. 2. 2015
Spoznaj sám seba a staň sa úspešným	prezentácia Poradenského centra pre dospelých KNM	12. 2. – 13. 2. 2015
Valentínske tvorivé dielne	tvorivé dielne darčiekov zo srdca	11. 2. 2015
Valentín v knižnici	valentínsky darček – zápisné zdarma	13. – 14. 2. 2015
Jarné prázdniny v knižnici	tvorivé dielne, workshopy pre deti	16. – 20. 2. 2015
Štipendijné a študijné možnosti pre študentov a pedagógov SŠ	info-seminár SAIA	23. 2. 2015
Kanada – Skalisté hory	cestovateľská beseda M. Chmeliara	25. 2. 2015
Urobte si webstránku	prezentácia	26. 2. 2015
Finančná gramotnosť	prednáška U3V	2. 3. 2015
Ako sa pracuje a žije Talianke v Žiline?	beseda	10. 3. 2015
Rozprávkový svet ilustrácie	beseda s Mariánom Čapkovičom	17. 3. 2015
Time management	celodenný vzdel. seminár Smart Training	23. 3. 2015
Týždeň slovenských knižníc	akcie, podujatia, tvorivé dielne	23. 3. – 28. 3. 2015
Slovenská lit. preložená do esperanta	prednáška ESONO	23. 3. 2015
Belgický veľvyslanec	premietanie filmu	24. 3. 2015
Burza kníh	predaj, výmena a kúpa kníh	25. 3. 2015
Knižničná hliadka	bezplatné zápisné v uliciach	25. 3. 2015
Guatemala	cestovateľská beseda	25. 3. 2015
Prezentácia knižnice na ŽU	infokampaň na Žilinskej univerzite	26. 3. 2015
Noc s Andersenom	nocovanie v knižnici	27. 3. 2015
3 festivaly v 3 krajinách	prezentácia Daniela Polucha	8. 4. 2015
Rad nepárnych čísel	prednáška Miroslava Žideka	15. 4. 2015
Jazykový kvet	finále súťaže	16. 4. 2015
Oxford	prezentácia	20. 4. 2015
Trendy v okrasnej záhrade	prednáška U3V	21. 4. 2015
Krajiny Ázie	info-seminár SAIA	22. 4. 2015
Nikaragua a Panama	cestovateľská beseda s M. Chmeliarom	22. 4. 2015
Kniha Horného Považia 2014	vyhodnotenie súťaže	23. 4. 2015
Shakespeare Day	súťaž	27. 4. 2015
Princíp krajiny	beseda so sochárom Gustávom Švábikom	28. 4. 2015
Ako získať nenávratný fin. príspevok	prednáška projektu Rodina a práca	29. 4. 2015
Tvoríme vlastnú knihu – vyhodnotenie	vyhodnotenie národného kola	6. 5. 2015
Sloveni a Slovensko	beseda s historikom C. A. Hromníkom	13. 5. 2015
Nový Zéland na vlastnú päsť	prednáška Zuzany Vlčkovej	13. 5. 2015
Noc literatúry	verejné čítanie v parčíku	13. 5. 2015
Stretnutie špeciálnych pedagógov	prednáška SCŠP v Žiline	14. 5. 2015
Možnosti štúdia v Mexiku	info-seminár SAIA	14. 5. 2015
SpaceShow 3	prednášky odborníkov	15. 5. 2015
Oxford	prezentácia	19. 5. 2015
Bolívia	cestovateľská beseda M. Chmeliara	20. 5. 2015
Trojuholníkové čísla	prednáška Miroslava Žideka	27. 5. 2015
Iné rozmery	otvorenie výstavy SZUŠ Prokofievova	1. 6. 2015
Celé Slovensko číta deťom	celoslovenské podujatie čítania deťom	5. 6. 2015
Kreslenie na chodník	oslava MDD	6. 6. 2015
Michaela Ella Hajduková	beseda s autorkou	9. 6. 2015
Gustáv Murin – Návod na dlhovekosť	beseda s autorom	10. 6. 2015
Gustáv Murin – Slávni Slováci	beseda s autorom a študentmi	10. 6. 2015
Slovinsko vs. Slovensko	info-seminár SAIA	11. 6. 2015
Paríž – Londýn	cestovateľská beseda	17. 6. 2015
Čítajme si 2015	maratón čítania	18. 6. 2015
Tretia mocnina	prednáška Miroslava Žideka	23. 6. 2015
Adriana Macháčová	beseda s autorkou	24. 6. 2015

Katarína Randová	beseda s autorkou k jej debutu	25. 6. 2015
Žilina vo svetle lúč	beseda spojená s autogramiádou	30. 6. 2015
Detské leto v knižnici	tvorivé dielne, súťaže	1. 7. – 28. 8. 2015
Zdravé stravovanie a môj príbeh o chudnutí	prednáška A. Remeňovej o zdravej výžive	2. 7. 2015
Čo namiešať do motivačného listu a životopisu k žiadosti o štipendium	infoseminár SAIA	10. 8. 2015
Pltníctvo	tvorivé dielne v spolupráci s U3V	11. 8. 2015
Čerstvá ponuka štipendií do zahraničia na školský rok 2015/16	infoseminár SAIA	10. 9. 2015
Dni zdravia	prezentácia knižnice na Nám. A. Hlinku	17. 9. – 18. 9. 2015
E-shopy	org. seminár	18. 9. 2015
Tretia mocnina	prednáška Miroslava Žideka	24. 9. 2015
Deň srdca	meranie kódu zdr. života, RÚVZ v Žiline	25. 9. 2015
Ekoknižka	beseda o Ježkovi Separkovi	25. 9. 2015
European Cooperation Day 2015	prezentácia knižnice v Budatínskom parku	26. 9. 2015
Zuzana Kuglerová a Ondrej Kalamár	beseda s autormi	28. 9. 2015
Esperanto	prednáška k Európskemu dňu jazykov	28. 9. 2015
René Goscinny	detský autor mesiaca – tvorivé dielne	29. 9. 2015
Oxford	prezentácia	1. 10. 2015
Dni nádeje	medzinárodný protidrogový festival	5. 10. – 9. 10. 2015
Žilinský literárny festival	literárny festival	5. 10. – 9. 10. 2015
Bojnickí búbeli	krst knihy Kataríny Mikolášovej	7. 10. 2015
Oxford	prezentácia	8. 10. 2015
Knižničná hliadka	prichytení pri čítaní v meste	9. 10. 2015
Jesenné tvorivé dielne	tvorivé dielne	13. 10. 2015
Real Woman	org. seminár Ženy v podnikaní	15. 10. 2015
Biblia a jej história	prednáška Milana Uhrína	14. 10. 2015
Biblia a jej poslanstvo súčasnému človeku	prednáška Milana Uhrína	21. 10. 2015
Výsledky druhých mocnín	prednáška Miroslava Žideka	22. 10. 2015
Jazykový kvet	seminár	23. 10. 2015
Možnosti štúdia v zahraničí	infoseminár SAIA	23. 10. 2015
Vševedko	súťaž detí	26. 10. 2015
Nenásytná húsenička	tvorivé dielne pre verejnosť	27. 10. 2015
...a nezabudni na labute!	autorská beseda s Petrom Juščákom	28. 10. 2015
Reading Club	stretnutie členov klubu	28. 10. 2015
Žilinský mesiac frankofónie	podujatia, akcie, tvorivé dielne	1. 11. – 30. 11. 2015
O podivnom mikrosvete	zo sveta fyziky prednášal M. Gintner	3. 11. 2015
Bibliotéka	prezentácia knižnice na knižnom veľtrhu	5. 11. – 8. 11. 2015
Beseda s víťazmi KHP	beseda s autormi víťazných kníh KHP	8. 11. 2015
Etiópia 2014	vernisaž výstavy	5. 11. 2015
Strašidelná knižnica	tvorivé dielne, strašidlá, zábava	6. 11. 2015
Veľký výpredaj kníh	výpredaj kníh z knižničného fondu	11. 11. - 12. 11. 2015
Pocła Adamovi Mickiewiczovi	beseda	18. 11. 2015
Súčasná politická situácia Francúzska	seminár vo fr. jazyku	18. 11. 2015
Štúdium vo frankofónnych krajinách	informačný seminár SAIA	19. 11. 2015
Malý princ a planéty	tvorivé dielne pre deti	24. 11. 2015
Zamenhofov deň/Štúrovo výročie	prednáška ESONO	24. 11. 2015
Malý princ a planéty	tvorivé dielne pre deti	24. 11. 2015
Hry vo výučbe franc. jazyka	FRASK	25. 11. 2015
Reading Club	stretnutie členov klubu	25. 11. 2015
Tvorba zlomkov	prednáška Miroslava Žideka	26. 11. 2015
Paríž	prednáška FRASK	28. 11. 2015
Etiópia	cestovateľská beseda	30. 11. 2015
Čerstvá ponuka štipendií do zahraničia	informačný seminár SAIA	10. 11. 2015
Klub patchworku Žilina	workshop	11. 12. 2015
Vianočný darček pre priateľa	zápisné zadarmo	6. 12. – 31. 12. 2015
Miroslav Saniga	Vianoce s detskou knihou	1. 12. 2015
Marta Pažická	Vianoce s detskou knihou	2. 12. 2015
Celé Slovensko číta deťom na Mikuláša	besedy s autormi	7. 12. 2015

Toňa Revajová	Vianoce s detskou knihou	7. 12. 2015
Igor Válek	Vianoce s detskou knihou	7. 12. 2015
Vesmírny konflikt	prednáška Milana Uhrína	9. 12. 2015
Peter Ničik	Vianoce s detskou knihou	9. 12. 2015
Lenka Riečanská	beseda s autorkou ku knihe Ach, tá Joja!	10. 12. 2015
Martin Barčík	Vianoce s detskou knihou	11. 12. 2015
Katarína Mikolášová	Vianoce s detskou knihou	14. 12. 2015
Stanislav Lajda	Vianoce s detskou knihou	14. 12. 2015
Detské Vianoce v knižnici	tvorivé dielne	17. 12. 2015

Tradičný typ podujatí, ktoré knižnica organizuje, sú besedy s autormi a prezentácie literárnych diel. V roku 2015 predstavili svoju tvorbu na pôde knižnice viaceré súčasné slovenské autorky tzv. ženskej literatúry - na autorskej besede sa čitatelia stretli s **Adrianou Macháčovou, Katarínou Randovou, Michaelou Ellou Hajdukovou, Lenkou Riečanskou.**

Literatúru orientovanú skôr na detského čitateľa prezentovali autori **Katarína Mikolášová a Toňa Révajová** a mnohí autori zúčastnení na **Vianociach s detskou knihou**. Mužskou protiváhou bol **Gustáv Murín**, ktorý sa začiatkom júna prišiel predstaviť najmä ako autor knihy *Návod na dlhovekosť* a neskôr Ondrej Kalamár, ktorý predstavil svoje knihy aforizmov.

Spojenie knižnice s literatúrou sa prehĺbilo počas **Žilinského literárneho festivalu** v dňoch 5. 10. – 9. 10. 2015. Témou festivalu bola *Vita veta vata*. V tomto duchu knihovníčky pripravili pre najmenších program, v ktorom hádali slová, tvorili vety. Pre verejnosť program pripravil humorista Rast'o Piško a pre stredoškolákov boli pripravené besedy o Ľudovítovi Štúrovi pod názvom *Štúrovanje*. Najmenších potešila **Katarína Mikolášová** a jej nová rozprávková knižka *Bojnický búbeli*, ktorú vo večerných hodinách v knižnici uviedla do života vodou z bojnického prameňa. Po meste chodila Knižničná hliadka a oceňovala prichytených čítajúcich.

V roku 2015 Krajská knižnica v Žiline s cieľom propagácie regionálnej tvorby a regionálnych autorov vyhlásila deviaty ročník čitateľskej súťaže **Kniha Horného Považia**. Autori, vydavatelia i široká verejnosť mali možnosť nominovať knihu vydanú v roku 2014 a súvisiacu s regiónom Žilina a Bytča tematicky alebo osobou autora textovej či obrazovej časti. Do súťaže bolo nominovaných 54 kníh a do hlasovania sa zapojilo 4 076 hlasujúcich. Ocenenie *Kniha Horného Považia 2014* získala v kategórii beletria kniha *Zo škrapinky*. Nezvyčajný dar z cudziny autorky Jany Necpalovej s počtom hlasov 427. V kategórii odborná literatúra získala ocenenie kniha *Lekárne a lekárnici v okrese Žilina pred rokom 1990* autorov: Roman Smieško, Oľga Frátriková, Milan Novák, Peter Štanský a Zdeněk Valenta s počtom hlasov 1 051. Víťazné knihy boli prezentované aj na centrálnom pódium knižného veľtrhu **Bibliotéka 2015** v novembri, na ktorom knižnica počas 4 dní predstavovala svoje služby a výsledky činnosti spolu s ostatnými regionálnymi knižnicami Žilinského samosprávneho kraja.

Mimoriadny záujem verejnosti vyvolala putovná výstava **Biblia na cestách**. Na výstave bolo možné vzhliadnuť vyše 200 exponátov Biblií, od tých najstarších z roku 1722 až po súčasné výtlačky v rôznych svetových jazykoch. Medzi nimi boli skutočne zaujímavosti a rarity, ako napr. vodeodolná Biblia vystavovaná v akváriu, Biblia pre negramotných vo forme prístroja MP3 v jazyku pidgin-english, ktorým hovoria obyvatelia ostrova Papua nová Guinea, časť originálneho pergamenového zvitku hebrejskej TÓRY, či nádherné prevedenie exkluzívnej Biblie-Dalí v hodnote 2 900 Eur. Výstava bola určená širokej verejnosti a školám rôzneho typu: základným, stredným učňovským a odborným a gymnáziám. Pre nich navyše organizátor pripravil 15-minútovú prednášku o histórii Biblie. Okrem toho sa počas výstavy uskutočnili aj dve pred-

nášky Th. Bc. Milana Uhrína pre verejnosť na témy: **Tajomstvo dávnych zvitkov**, prednáška spojená s premietaním o objave Kumránských zvitkov na brehu Mŕtveho mora v Izraeli v roku 1947 a **Výnimočnosť Biblie, knihy kníh**.

Knižnica však nepôsobila len pre tých, ktorí hľadali v knižnici umelecké, resp. literárne slovo. Prichádzali do nej aj autori odborných kníh, odborníci z rôznych oblastí, cestovatelia, umelci. Slovensko-poľský dosah mala beseda **Poceta Adamovi Mickiewiczovi**, zorganizovaná s občianskym združením Polonus.

Z pohľadu návštevnosti najvyšší záujem návštevníkov vyvolali najmä dve oblasti; zdravie a cestovanie. Cestovateľ **Michal Chmeliar** pokračoval vo svojom cykle besied o krajinách, ktoré osobne navštívil; v roku 2015 tak bolo prezentované Portugalsko, Kanada, Skalisté hory, Guatemala, Nikaragua, Panama, Bolívia, Paríž, Londýn. K cestovateľským besedám prispeli aj ďalší cestovatelia, Daniel Poluch predstavil **3 festivaly v 3 krajinách**, rady ako zdolať Nový Zéland na vlastnú päsť podala Zuzana Vlčková a o **Etiópii** porozprávali Lajo Kupkovič s Jozefom Frtusom. Fotografie z Etiópie prezentoval Lajo Kupkovič aj na výstave.

S problematikou zdravia súviseli **Dni zdravia**, počas ktorých sa knižnica prezentovala na Hlinkovom námestí a **Deň srdca**, počas ktorého si návštevníci knižnice mohli dať zmerať krvný tlak, váhu, cholesterol, cukor a tuk a zamyslieť sa nad svojím zdravotným stavom. Deň srdca bol spojený s výstavou kníh s tematikou zdravia a zdravého životného štýlu.

Dvakrát sa stretli v knižnici milovníci **Esperanta** s cieľom propagovať najznámejší umelý jazyk a na pôde knižnice nechýbali ani podujatia o finančnej gramotnosti, o poznaní samého seba, o e-shopoch i o tom, ako si vytvoriť vlastnú webstránku. Zaujímavou bol tiež workshop patchworku. Netradične sa v knižnici uskutočnila beseda **O podivnom mikrosvete** z oblasti fyziky častíc. Zaujímavými a pútavými prednáškami pre verejnosť z oblasti matematiky prispel **Miroslav Židek**. Pripravil celkovo 5 prednášok, na ktorých hovoril o zlomkoch, nepárnych číslach, trojuholníkových číslach či o tretej mocnine.

Rok 2015 bol venovaný **Ľudovítovi Štúrovi**, pri príležitosti 200. výročia jeho narodenia. V centrálnej knižnici bol nainštalovaný celoročný výstavný informačný panel a konala sa tematická výstava dokumentov. Okrem nej pripravila knižnica aj zaujímavé podujatia pre školákov ako Štúrovanje a Ľudovít Štúr v literatúre a umení.

V priebehu rokov sa v priestoroch knižnice vytvorili viaceré výstavné miesta, na ktorých sa prezentujú jednak profesionálni umelci, ale zároveň je o ne záujem aj medzi amatérmi; knižnica im vlastné prezentovanie sa umožňuje.

K profesionálnym výstavám nesporne patrila výstava obrazov akademického maliara **Bohuslava Behrika**, výstava prác **Tomáša Turzáka** či výstava autorských fotografií Priateľa Zeme CEPA O klimatickej spravodlivosti. Výstava fotografií **Laja Kupkoviča** potešila návštevníkov dokonca dvakrát – začiatkom roka výstavou fotografií z Indonézie a koncom roka fotografiami z Etiópie. Svoje fotografie predstavili aj iní umelci: na výstave Svet mojimi druhými očami **Dominika Sedláková** a Dva svety predstavili **Vladimír Tichý s Luciou Gschwabdtnerovou**. Obrazy spolu s fotografiami vystavili u nás aj manželia Ida a Ľudovít Remeníkovci. Zaujali aj výstavy **Vít'azné knihy regionálnych súťaží** ocenených na Slovensku i v Čechách a Najkrajšie kalendáre. Výstavu šikovných rúk mali možnosť pozrieť si návštevníci knižnice na výstavách **Svet fantázie inými rukami** od klientov Poradenského centrum pre dospelých Kysucké Nové Mesto a **Patchwork** členiek Klubu patchworku Žilina.

Dvadsiaty prvý ročník **Dní nádeje** v dňoch 5. 10. - 9. 10. 2015 tradične priviedol do knižnice študentov na prehliadku literárnych a výtvarných prác k protidrogovej téme a na besedy

o problematike rôznych foriem závislostí, rasizmu a extrémizmu, o živote v iných krajinách, o právnej zodpovednosti, o antropológii, o tvorivom prístupe k schopnostiam ľudskej pamäti. Spoločne sa na 9 besedách zúčastnilo 340 študentov.

Rovnako na prevenciu patologických javov v spoločnosti bol už štvrtý rok zameraný cyklus **Tvoja správna voľba**, v ktorého organizácii pokračovala knižnica v spolupráci s tvorcami projektu - Krajským riaditeľstvom Policajného zboru a Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Žiline. Interaktívne tvorivé dielne boli určené pre školské kolektívy vo veku 9 - 10 rokov .

Britské centrum sa podieľalo na organizácii 7 odborných podujatí zameraných na výučbu anglického jazyka. Pre pedagógov a rodičov boli určené odborné podujatia realizované pod hlavičkou **vydavateľstiev Oxford a Cambridge**, ktoré do knižnice priviedli spolu 522 vzdelávajúcich sa pedagógov. Podujatím, ktoré sprevádzalo Britské centrum od začiatku jeho činnosti v r. 2007, bol **Reading Club** kladúci si za cieľ spropagovať anglickú literatúru a prostredníctvom rozhovorov o tvorbe anglických autorov rozvíjať záujem o Veľkú Britániu, jej kultúru a súčasný život. Na báze dobrovoľníctva klub viedol lektor Roger Heyes, počas roka z dôvodu jeho zaneprázdnenosti sa klub stretol len 2-krát. Pre mladšie vekové skupiny boli organizované informatické prípravy pre školy zamerané na činnosť centra a možnosti vzdelávania sa v anglickom jazyku. V spolupráci s metodickým orgánom pre ZŠ – Anglický jazyk mesta Žilina zorganizovalo Britské centrum súťaž v prednese poézie a prózy v anglickom jazyku **Shakespeare's Day** – finálové kolo, na ktorom sa zúčastnilo 70 detí ZŠ. (Podobný charakter malo aj hostovanie celoslovenskej súťaže Jazykový kvet, na ktorom sa zúčastnilo 280 žiakov a študentov z celého Žilinského kraja).

Veľa podujatí zameraných na čítanie, detskú literatúru a stretávanie sa s tvorcami detských kníh sa uskutočnilo vďaka projektu **Vianoce s detskou knihou IX.**, realizovaného s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR v rámci Dotácií 2015. Knižnicu v adventnom čase navštívili umelci: Stano Lajda, Katarína Mikolášová, Marta Pažická, Jana Nepalová, Toňa Revajová, Peter Ničík, Martin Barčík, Igor Válek, Miroslav Saniga, ktorí pre deti realizovali literárne besedy, literárne a výtvarné tvorivé dielne a autorské čítania. Uvedených 12 podujatí sa v rámci 9. ročníka projektu zúčastnilo celkom 506 detí.

Klub Domino pri Regionálnom centre mládeže Košice oslovil knižnicu už po piatykrát ako miesto otvorenia semifinále medzinárodnej súťaže **Expedícia MARS**, na ktorom mali návštevníci možnosť nahliadnúť do oblasti kozmonautiky. Do knižnice tak zavítali deti a študenti nielen z celého Slovenska, ale aj Čiech.

Pri organizovaní podujatí knižnica vystupovala ako samostatný organizátor alebo ako partner iných jednotlivcov a subjektov; spoluprácu s nimi knižnica víta a venuje jej veľkú pozornosť. Knižnica ponúka priestory, organizačné zabezpečenie, dokumenty na sprievodné výstavy, programovú realizáciu, príjemné prostredie.

Tradičnými partnermi sú okrem osobností inštitucionálne subjekty ako **Krajská odbočka Spolku slovenských spisovateľov, Zbor Žilincov, Slovenská národná knižnica, Nadácia Lúč, Štátny archív v Bytči – pobočka Žilina, Žilinská univerzita v Žiline, Považské múzeum v Žiline, Český spolok Žilina, Zväz slovenských turistov** a mnohí iní. V roku 2015 sa na priamej spolupráci stretla knižnica s partnermi - **Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Žiline a Krajské riaditeľstvo Policajného zboru** (Týždeň mozgu, Svetový deň srdca, Bezpečný návrat), **ESONO, Severoslovenská esperantská spoločnosť** (*seminár o esperante, Zamenhofov deň*), **Matica slovenská, miestny odbor** (Knižná tvorba kardinála Jána Chrizostoma Korca), **Mesto Žilina** (Žilinské dni zdravia 17.9.-18.9. s možnosťou prezentácie služieb a fondov knižnice

v samostatnom stánku), **FRASK-Francúzsko-slovenská asociácia** (Žilinský mesiac frankofónie). **Univerzita tretieho veku ŽU v Žiline** spolupracovala s Krajskou knižnicou v Žiline pri organizácii prednášok určených pre študentov aj pre verejnosť - Trendy v okrasnej záhrade, Finančná gramotnosť a pri organizácii **Detského leta v knižnici** - tvorivé dielne na tému Pltníctvo.

Budúcnosť knižníc do značnej miery závisí od vzťahu mladej generácie k čítaniu a ku knihe, preto aktivity na podporu čítania, na propagovanie knižnice a jej služieb, na propagovanie konkrétnych titulov a autorov stáli vždy v popredí kultúrno-výchovnej činnosti. Niektoré boli realizované koordinovane na celoslovenskej úrovni /Deň ľudovej rozprávky, Čítajme si, Noc s Andersenom/, niektoré na regionálnej /Knižný Vševedko/, iné až na medzinárodnej úrovni /Tvoríme vlastnú knihu/ a niektoré boli výsledkom konkrétnej snahy knihovníkov krajskej knižnice /literárne tvorivé dielne, besedy o knihách a i./.

Charakter pokusu o celoslovenský rekord mal ôsmy ročník čitateľského maratónu **Čítajme si...** v spolupráci s Linkou detskej istoty, ktorý sa uskutočnil pod patronátom Oľgy Feldekovej. Jeho cieľom bolo, aby čo najviac detí prečítalo jednu stranu z rozprávkovej knihy. Na Slovensku sa do maratónu zapojilo 38 383 (37 064 detí v roku 2014), v Krajskej knižnici v Žiline 156 detí /125 v roku 2014/.

Medzinárodný deň detí tradične sprevádzalo **Maľovanie na chodník**, ktorého tohtoročná téma bola Čo mám rád.

Krátko pred prázdninami otvorila Krajská knižnica **Klub spoločenských hier**. Klub býva pravidelne každý štvrtok popoludní a ponúka modernú zábavu pre všetkých. Hranie spoločenských hier podporuje už u najmenších detí logické myslenie a komunikačné schopnosti. Zlepšuje socializáciu a najmä prináša mnoho zábavy. Knižnica má k dispozícii hry pre malých aj veľkých, pre skúsených, ale aj pre tých, ktorí ešte do sveta hier neprenikli. Výber hier je pomerne široký a rozmanitý.

Pre deti s cieľom spojenia vyplnenia voľného času a vytvárania vzťahu ku knižnici, boli organizované tvorivé dielne a ďalší pestrý program počas **Detského leta v knižnici**, prostredníctvom ktorého sa knižnica aj v letných mesiacoch stala miestom oddychu a zábavy pre deti. Počas celého leta si knihovníčky pripravili pre najmenších **Cestu okolo sveta za menej ako 80 dní!** Deti sa počas leta pozreli na všetky kontinenty a v jednotlivých krajinách si vyrobili veci s nimi súvisiace. V Japonsku origami, v Taliansku cestovínové náramky, v Grécku si zašportovali ako olympionici a vo Francúzsku si upiekli palacinky. Prostredníctvom tvorenia, čítania, hádaniek, súťaží a hier knižnica podporila čitateľskú gramotnosť detí a priblížila im realitu a kultúru viacerých krajín sveta. Niektoré z podujatí sa konali aj v obnovenom literárnom parčíku.

Krajská knižnica sa stala aj organizátorom regionálneho kola súťaže **Knižný Vševedko**, ktorej patrónom a iniciátorom je Krajská pobočka Spolku slovenských knihovníkov a knižníc. Deti do 12 rokov sa stretli v súťaži už po dvanásťkrát a víťazi boli úspešní aj v krajskom kole v Dolnom Kubíne.

Silnú tradíciu si vybudovala detská literárno-výtvarná slovensko-poľsko-česká súťaž **Tvoríme vlastnú knihu**, ktorú knižnica organizuje v spolupráci s partnerskými knižnicami v Bielsku-Bialej a vo Frýdku-Místku. Realizácia 15. ročníka súťaže bola spojená s témou priateľstva Kto môže pomôže alebo v núdzi poznáš priateľa a vyhodnotenie medzinárodného kola sa uskutočnilo v Městkej knihovně vo Frýdku-Místku. Národného kola súťaže sa zúčastnilo 74 detí, ktoré vytvorili 50 prác.

V roku 2015 pokračovala knižnica v **Pasovaní za čitateľa**, ktoré je realizované pre žiakov druhého ročníka ZŠ.

Najmenším čitateľom patrilo aj niekoľko podujatí organizovaných v rámci 16. ročníka **Týždňa slovenských knižníc (TSK)** od 23.3. do 28.3.2015. Severoslovenská esperantská spoločnosť Esono pripravila podujatie s názvom Slovenská literatúra preložená do esperanta. **Veľvyslanec Belgického kráľovstva Christian Lepage** premietol študentom Belgického lýcea film, po ktorom nasledovala diskusia vo francúzskom jazyku. Žilinčania sa mohli tiež aktívne zapojiť do **Burzy kníh**, kde si mohli vymeniť, kúpiť alebo predať knihy a časopisy, ktoré už nepotrebovali alebo ich mali dvojmo. Týždeň spestril svojimi zážitkami z cestovania **Michal Chmeliar na cestovateľskej besede**. Rozprával o Guatemale, stredoamerickej krajine s dramatickou históriou, obrovskými mayskými pamiatkami a výbornou kávou.

Vyvrcholením Týždňa slovenských knižníc 2015 bolo podujatie na podporu čítania detí **Noc s Andersenom** v piatok 28. marca. Deti zo Žiliny a okolia sa zapojili do významného medzinárodného podujatia pri príležitosti narodenín dánskeho rozprávkaru Hansa Christiana Andersena.

Významnými partnermi Krajskej knižnice v Žiline sú základné a stredné školy. Pedagógovia si pre svojich žiakov a študentov vyberali podujatia na základe doplneného a aktualizovaného **ponukového listu**, ktorý knižnica každoročne distribuuje do škôl v meste a okrese Žilina. Počas celého roka majú školy možnosť pozrieť si tieto tematické podujatia aj na internetovej stránke.

Najčastejšie organizovaným podujatím pre školy bola opäťovne **informačná príprava**, ktorá sa realizovala 89-krát a často bola doplnením iného podujatia. Žiaci zo vzdialenejších škôl v okrese trávili niekedy celé dopoludnia v priestoroch knižnice s viachodinovým programom. Cieľom informačnej prípravy bolo nielen oboznámenie so službami knižnice, usporiadaním fondu, ale aj príprava používateľa pre prácu s modernými informačnými zdrojmi – internetom, on-line katalógom a pod. Záujem bol aj o informačnú prípravu v Britskom centre, spomenutú v texte vyššie.

Tradične pre detského príjemcu boli určené **tematické besedy a pásma pre základné a stredné školy**. Celkovo knižnica registruje väčšiu zaťaženosť žiakov a vyššiu konkurenciu pri oslovovaní škôl s ponukou podujatí. Mnohokrát majú pedagógovia problém uvoľniť sa zo školy a prísť so svojimi žiakmi na podujatie. Okrem toho, počet inštitúcií, ktoré ponúkajú žiakom účasť na svojich podujatiach, je vysoký. Ostáva teda na knižnici pripravovať stále lákavejšie aktivity s využitím moderných pomôcok.

Knižnica organizuje podujatia pre rôzne vekové, sociálne a profesijné kategórie používateľov, často v spolupráci so školami a organizáciami tretieho sektoru. Snaží sa sprístupňovať svoje služby aj tým skupinám, ktoré majú **sociálny alebo zdravotný handicap** - zľavneným zápisným, debarierizáciou budovy, budovaním a sprístupňovaním zvukových kníh pre slabozrakých.

Počas celého roka pokračovali **kurzy počítačovej zručnosti** pre zdravotne znevýhodnených, ženy na materskej dovolenke a dlhodobo nezamestnaných zamerané na osvojovanie si základov práce s počítačom, s textovým editorom a internetom. Záujem o kurz je stále vysoký a keďže sa jeho absolventi snažia o prehĺbovanie vedomostí, k základnému kurzu pribudol kurz o úprave a organizácii obrázkov v programe Picaso, o tvorbe prezentácií a kurz o tvorbe webstránok. V roku 2015 kurz absolvovalo 107 záujemcov a spolu bolo uskutočnených 19 kurzov. Na web stránke si záujemcovia môžu stiahnuť príručku Počítačová kuchárka, vydanú knižnicou pre potreby kurzu.

Vyškolení pracovníci knižnice začali realizovať prvé **tréningy pamäti pre seniorov** od septembra 2013 v dvoch skupinách po 8 - 10 seniorov. Počas roka 2015 sa uskutočnil jarný a zimný cyklus, zložený z 10 stretnutí; účastníci kurzu na nich získavali informácie o možnostiach

zlepšovania a udržiavania pamäťových schopností, ktoré sa učili trénovať počas fyzických a duševných cvičení.

Detské leto v knižnici

Vianoce s detskou knihou

Tvoríme vlastnú knihu

Krst knihy Bojnický búbeli

Kreslenie na chodník

Beseda o dlhovekosti s G. Murínom

Prezentácia knihy Žilina vo svetle lúčov

Bibliotéka 2015

Čítajme si 2015

Deň ľudovej rozprávky

Deň srdca

Dni nádeje

Tréning pamäti 2015

Celé Slovensko číta deťom na Mikuláša

Ľudovít Štúr v literatúre a umení

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Tab. 22 Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Úsek regionálneho výskumu, dokumentov a informácií

Ukazovateľ	2014	2015	Rozdiel
registrované bibliograf. a faktografické informácie na regionálne témy	2 006	2 021	+ 15
Počet vypracovaných bibliografií, edičná činnosť	5	7	+ 2
Počet rešerší	663	542	- 121
Počet monitorovaných periodík	120	120	0
Počet záznamov v databáze celkom	21 869	23 552	+ 1 683
z toho ročný prírastok	1 949	1 683	- 266
fond regionálnych dokumentov prírastok - knihy	325	256	- 69
- regionálne periodiká	75	75	0
Počet využívaných elektronických databáz	3	3	0
výpožičky regionálnej literatúry, knihy, drobné tlače, periodiká, výstrižky	6 028	6 067	+ 39

Ukazovateľ	2014	2015	Rozdiel
Výpožičky reg. literatúry - knihy	1 380	1 395	+ 15
- drobné tlače	928	935	+ 7
- periodiká	1 558	1 567	+ 9
- výstrižky	2 162	2 170	+ 8
Rozpis kapitol z kníh	12	44	+ 32
Rozpis článkov zo zborníkov	24	39	+ 15
Získané knihy na RBO a iné oddelenia (dary, výstavy, konferencie, súťaž KHP...)	178	251	+ 73

Úsek regionálneho výskumu, dokumentov a informácií je v zmysle Organizačného poriadku Krajskej knižnice v Žiline odborným pracoviskom, ktoré dokumentuje okresy Žilina a Bytča, ich hospodársky, spoločenský, verejný, kultúrny život a prírodné charakteristiky. Monitoruje tlač a z vybraných článkov regionálneho zamerania buduje elektronické regionálne databázy súbežnej regionálnej bibliografie. Postupne do elektronickej podoby retrokonvertuje aj staršie databázy tak, aby sa mohli stať súčasťou celoslovenskej databázy. Získava, spracováva a uchováva regionálne dokumenty, zostavuje bibliografické súpisy, poskytuje adresné bibliografické informácie a buduje elektronické bibliografické databázy s regionálnym obsahovým zameraním. Vydáva personálne, tematické a odporúčajúce bibliografie, kalendáriá, zborníky a ďalšie bibliografické súpisy. Úsek realizuje kultúrno-vzdelávacie podujatia regionálneho charakteru, výstavnú činnosť, z pozície krajskej knižnice ako metodického centra pre knižnice regiónu koordinuje, analyzuje a hodnotí bibliograficko-informačnú a edičnú činnosť regionálnych knižníc v Žilinskom samosprávnom kraji.

Úsek excerpuje denníky, týždenníky, mesačníky – spolu 120 titulov periodickej tlače celoštátneho dosahu a 20 periodík regionálneho zamerania (napr. MY Žilinské noviny, Žilinský večerník, Rajčan, Varínčan, Terchová a pod.).

Počet regionálnych periodík na bibliografickom úseku je 75.

V rámci web monitoringu sú sledované internetové pramene a periodiká napr.: internetový magazín Žilina Dnes, spravodajský portál Žilina 24, Dvojtyždenník o náboženstve a kultúre Vox, internetový časopis Považského múzea v Žiline MÚZA.

V roku 2015 bolo spracovaných 1 683 záznamov. Z dôvodu účasti pracovníčok na revízii fondu KKŽ v letných mesiacoch bolo spracovaných menej záznamov, ako v roku 2014. Tento rozdiel bude v roku 2016 vyrovnaný.

Články z periodík sú spracovávané od roku 2012 v KIS Clavius a prístupné sú na stránke online katalógu Carmen.

Plné texty článkov excerpované z regionálnych periodík sú k dispozícii priamo v týchto periodikách, ktoré sú kompletne viazané (MY Žilinské noviny, Žilinský večerník, Rajčan, Terchová...) a archivované na Úseku regionálneho výskumu, dokumentov a informácií. Plné texty článkov excerpované z celoslovenskej tlače sú archivované vo forme výstrižkov a sú k dispozícii pre používateľov knižnice v klasických kartotékach.

Úsek pokračoval v budovaní kartoték osobností, inštitúcií, udalostí a obcí, ktoré sú priebežne dopĺňané. Osobitná pozornosť je venovaná budovaniu kartotéky osobností, v ktorej sa sústreďujú osobnosti z rôznych oblastí kultúrneho, spoločenského, hospodárskeho života okresov Žilina a Bytča. Základ tvorí regionálna databáza, ktorá je priebežne dopĺňaná životopismi osobností a vkladaním nových autorít. Tlačeným výstupom z týchto databáz je Kalendárium – výročia osobností okresov Žilina a Bytča.

Často využívaná je kartotéka obcí okresov Žilina a Bytča.

Na CD nosičoch knižnica archivuje tlačové správy Mesta Žilina, ktoré jej pravidelne zasiela mailom hovorca mesta.

Úsek buduje 3 elektronické databázy:

Clavius [elektronický zdroj] : knižničný integrovaný systém : **Katalóg článkov z regionálnych dokumentov. Regionálna databáza [autorít] – obecná úroveň. Databáza fotografií Žilinského kraja** / [popis a odborné spracovanie] Nataša Lajdová, Ivana Uríková. - Elektronické dáta a program. - Žilina : Krajská knižnica v Žiline , 2012-. - Priebežná aktualizácia blokov databázy. - Dostupnosť: Internet. URL: <http://katalog.krajskakniznicazilina.sk/Carmen>

Úsek buduje fond regionálnej literatúry, ktorý je tvorený nielen z klasických dokumentov, t.j. kníh, periodík a rôznych drobných tlačí (plagátov, pozvánok a pod.), ale do regionálneho fondu pribúdajú rôzne dokumenty v elektronickej forme. Fond regionálnej literatúry nie je vo voľnom výbere, je dostupný iba na prezenčné štúdium. Tvorí ho 2 632 kníh, zborníkov a CD. Prírastok regionálnej literatúry za rok 2015 je 256 titulov. Pracovníčky úseku sa podieľali na získavaní knižných titulov s regionálnou tematikou internetovým prieskumom, osobnými kontaktmi, návštevami kultúrnych podujatí a pod.; jednou z foriem je aj súťaž Kniha Horného Považia, počas ktorej mnohí autori knihy knižnici darujú.

Záujemcovia o rešerše a informácie s regionálnou tematikou sú prevažne žiaci základných, študenti stredných a vysokých škôl, študenti Univerzity tretieho veku. Tematické zameranie rešerší je najmä hospodársky a kultúrny rozvoj mesta Žilina a Žilinského kraja (investície, turistika, architektúra, literárne osobnosti, história a pod.). Výber z rešerší v roku 2015: 59 záznamov – Mestské divadlo v Žiline, 35 záznamov – Osobnosti Žiliny Božena Lenčová.

Počet vypracovaných rešerší v roku 2015: **71**. Zoznam je dostupný na web stránke knižnice.

Úsek poskytuje celoročne regionálne informácie, knihy, časopisy, plné texty článkov, drobné tlače a pod. pre čitateľov, prevažne vysokoškolských študentov, pre študentov Univerzity tretieho veku a pre širokú verejnosť. Študenti podpisujú *Dohodu o poskytnutí odbornej pomoci pracovníkmi Krajskej knižnice v Žiline pri spracovaní záverečných prác študentov (stredoškolská odborná činnosť, bakalárske, magisterské a rigorózne práce)*. Svojím podpisom sa zaväzujú do termínu 14 dní odo dňa odovzdania, (obhajoby) kompletnej verzie záverečnej práce na svoju univerzitu (školu) odovzdať jeden exemplár záverečnej práce do fondu Krajskej knižnice v Žiline. Práce sú na regionálnom úseku archivované a k dispozícii pre čitateľov sú len prezenčne. Za rok 2015 bolo podpísaných 22 dohôd, z toho bolo odovzdaných 17 prác.

Postupne prebieha digitalizácia vybraných titulov s regionálnou tematikou. Digitalizované dokumenty sú uchovávané v elektronickej podobe, poskytované sú používateľom na vyžiadanie prezenčne. V roku 2015 bolo zdigitalizovaných 9 titulov.

Z finančných dôvodov boli tituly edičnej činnosti v tlačenej forme vydané len v obmedzenom množstve (povinný výtlačok, výtlačok zaradený do fondu Krajskej knižnice v Žiline). Všetky tituly budú postupne sprístupnené pre verejnosť prostredníctvom www stránky knižnice v záložke Regionálne informácie, edičná činnosť.

Úsek pokračuje v rozvíjaní kontaktov s ďalšími inštitúciami a osobnosťami v meste Žilina a v celom okrese Žilina a Bytča. Aktívne spolupracuje so Štátnym archívom v Bytči – pobočka Žilina i so Zborom Žilincov pri organizovaní podujatí i pri dopĺňaní fondu regionálnou literatúrou. Pokračovala spolupráca so Žilinskou univerzitou v Žiline – Univerzitou tretieho veku (poskytovanie informácií a literatúry regionálneho charakteru), s Vydavateľstvom Artis Omnis (podujatia, výstavy), s Mestom Žilina (hovorca mesta elektronicke zasiela tlačové správy, ktoré sú archivované v elektronickej podobe a sú k dispozícii používateľom knižnice pri ich bádateľskej činnosti na konkrétne témy, týkajúce sa mesta Žilina), s Výtvarnou agentúrou 1 (výstavy, vydavateľská činnosť), vid'. 2. Vzájomná koordinácia a kooperácia.

V rámci **Roka Ľudovíta Štúra na Hornom Považí** pripravil úsek Celoročný výstavný informačný panel, ktorý bol nainštalovaný pri vstupe do knižnice na oddelení beletrie a obsahoval základné informácie o osobnosti. Jeho súčasťou bol plagát, ktorý každoročne zhotovuje ŽSK a ktorý poskytuje čitateľom základné informácie o podujatiach, ktoré celoročne prebiehajú v jednotlivých kultúrnych inštitúciách ŽSK na Hornom Považí, výstava kníh z fondu KKŽ pod názvom Ľudovít Štúr v literatúre a bibliografický informačný leták.

Úsek plní funkciu regionálneho koordinačného pracoviska pre regionálne knižnice Žilinského samosprávneho kraja.

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1.	r. 2014	r. 2015	rozdiel
Metodické návštevy	38	41 /obce/	+ 3
- z toho mimo vlastnej knižnice	38	41	+ 3
Konzultácie	310	340	+ 30
Odborné porady a semináre	7	7	0

Porady a semináre:

- * rozborov činnosti a hospodárenia regionálnych knižníc ŽSK,
- * rozborov činnosti krajskej knižnice v Žiline a výročná porada všetkých pracovníkov,
- * porada obecných knihovníkov,
- * krajská porada bibliografických pracovníkov,

- * krajská porada metodikov k Modulu Metodika a kultúrno-výchovná činnosť,
- * krajská porada zodpovedných pracovníkov k sťahovaniu zvukových kníh vo formáte MP3,
- * celoslovenský seminár s medzinárodnou účasťou Komunitná knižnica IX.

3.2. *Vnútroknižničná metodika - zameranie*

Vnútroknižničnú metodickú činnosť vykonávali v úzkej súčinnosti riaditeľka a vedenie knižnice a bola zameraná na riešenie drobných i významnejších úloh každodennej knižničnej praxe.

Jej náplňou bolo usmerňovanie a inovácia odborných činností a služieb centrálnej knižnice, ako aj jej pobočiek. Okrem odborných otázok bola pozornosť venovaná kontrole dodržiavania zásad a opatrení v oblasti BOZP a požiarnej ochrany, finančnej kontrole, dodržiavaniu opatrení v oblasti ochrany osobných údajov.

Najviac zmien a činností bolo spojených s centrálnou budovou ako miestom s najväčšou koncentráciou fondov a služieb krajskej knižnice a zároveň ako miestom, kde je realizovaných najviac činností spojených s aktivitami v rámci podporených domácich, cezhraničných a medzinárodných projektov.

Metodická činnosť bola úzko prepojená so všetkými väčšími podujatiami, ktoré sa na pôde knižnice konali a ktoré si vyžadovali väčší organizačný vklad.

V oblasti automatizácie sa riešili najmä otázky zadefinovania databázového servera a servera pre súborný katalóg a úložisko dát a ich zapojenie do knižničných procesov, obstarávanie počítačových staníc a ich umiestnenie na pracoviskách. Definovali sa spoločenské hry ako druh špeciálnych dokumentov, ich požičiavanie cez knižnično-informačný systém a štatistické nastavovanie. Po inštalácii vyšších verzií Carmen sa opätovne nastavovali niektoré požadované, už medzičasom doriešené funkcie.

Najväznejšia úloha bola spojená s revíziou knižničného fondu v centrálnej budove a vyžadovala si náročnú organizáciu práce (prvý týždeň boli revidované skladové priestory a čiastkové fondy na pracoviskách počas plnej prevádzky) a následne dva týždne pri obmedzenej prevádzke (pre používateľov bola sprístupnená len letná čítareň a čiastočne úsek literatúry pre deti a mládež pre podujatia detského leta). Revízia prebehla v module Revízia KIS Clavius, ktorý bol odskúšaný v roku 2014 na pobočke Vlčince. Bolo potrebné fyzicky odkontrolovať každú knižničnú jednotku s jej záznamom v databáze. Popri revízii prebiehala očista fondu na všetkých úsekoch a mnohé knihy prešli do procesu vyradovania z dôvodu fyzickej a morálnej zastaranosti.

Sieť pobočiek sa po rokoch stabilizovala a v nezmenenej štruktúre pôsobila aj celý rok 2015.

Na pobočke Vlčince sa vytvoril malý študijný priestor v blízkosti výpožičného pultu, čomu predchádzalo preusporiadanie regálov v prednej časti knižnice. V prvej polovici roka sa pokazil server, získaný z projektu Verejný internet v knižniciach SR a tým sa využívanie internetu obmedzilo len na 1 pracovnú stanicu; od októbra bola doplnená druhým novým počítačom. Aj na pobočke Vlčince vykonávali dvaja pracovníci dobrovoľnícku činnosť; najprv prostredníctvom Mestského úradu v Žiline, neskôr priamo prostredníctvom krajskej knižnice.

Pobočky Hájik a Solinky pracovali už tretí rok v automatizovanom režime a s kompletným softvérovým napojením na centrálnu knižnicu. Menšie pobočky Strážov, Bytčica a Trnové pracovali v klasickom výpožičnom režime a v nezmenených priestorových podmienkach; personálne ich zabezpečovali pracovníci centrálnej knižnice.

Zásadné otázky boli riešené na poradách vedenia a operatívnych poradách pracovníkov, na ktorých boli analyzované aktuálne výsledky činnosti knižnice. Vzhľadom na plnenie úloh BOZP knižnica zabezpečila školenie všetkých pracovníkov a riešila aj ďalšie úlohy v oblasti BOZP a PO.

3.3. Okresná a krajská metodická pôsobnosť

Okresná metodická pôsobnosť

Krajská knižnica v Žiline v zmysle Zákona č. 126/2015 o knižniciach, § 9, ods.5 poskytuje pomoc a poradenské služby obecným a mestským knižniciam vo svojej metodickej pôsobnosti a ich zriaďovateľom a upozorňuje ich na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb. Metodická pomoc je zabezpečovaná osobnou návštevou metodičky formou metodických návštev knižníc a zriaďovateľov, osobnou návštevou knihovníka na pracovisku metodického oddelenia za účelom získania potrebných informácií a zaškolenia na prácu knihovníka, telefonickou komunikáciou a elektronickou poštou. Metodické návštevy sú zamerané na zistenie aktuálneho stavu knižníc, vedenie odborných evidencií, organizáciu knižničných služieb, revíziu fondu, vyradovanie literatúry, pomoc pri revitalizácii knižnice a na ďalšie aktuálne otázky a problémy týkajúce sa obecnej knižnice. V prípade, ak knižnica nepracuje alebo stagnuje, konzultácie sú vykonávané priamo so starostami obecných úradov za účelom riešenia problémov, ktoré stagnáciu knižnice spôsobujú.

Pracovníčky metodického oddelenia v priebehu roka uskutočnili 41 metodických návštev obecných a mestských knižníc v okresoch Žilina a Bytča a poskytli vo svojej metodickej pôsobnosti 305 konzultácií. Metodická pomoc bola zameraná na usmernenie v súvislosti so spracovaním ročného elektronického štatistického výkazu, automatizáciu obecných knižníc, revíziu knižničných fondov a metodická práca spočívala aj v poskytovaní podrobných informácií ohľadom celoslovenských aktivít zameraných na podporu čítania, napr. Noc s Andersenom, Čitateľský maratón, Knižný Vševedko, Komunitná knižnica, Týždeň slovenských knižníc a iné. Knihovníkom mestských a obecných knižníc boli poskytnuté nielen rady, ale aj pomoc v súvislosti so spracovaním žiadosti o grant do grantových programov MK SR - podprogramu Akvizícia knižníc a Knižnice a knižničná činnosť. Oddelenie spracovalo a do Dotačného systému MK SR zaregistrovalo dva projekty na nákup literatúry pre Obecnú knižnicu Jablonové a Terchová a tiež spracovalo náročnejší projekt zameraný na obnovu technického vybavenia Mestskej knižnice v Bytči, včítane asistencie pri výbere konkrétnych zariadení.

Metodické oddelenie aktívne pomáhalo pri revízii knižného fondu v Obecnej knižnici Dolná Tižina, Ďurčiná a Nezbudská Lúčka.

Koncom roka 2015 boli knihovníci mestských a obecných knižníc pozvaní na poradu, kde boli prediskutované aktuálne legislatívne zmeny týkajúce sa knižníc, problematika štatistického vykazovania a celoslovenské aktivity na podporu čítania.

V apríli 2015 odborná komisia vyhodnotila I. ročník súťaže Knižnica Horného Považia, do ktorej sa prihlásili 4 verejné knižnice okresov Žilina a Bytča. Finálnym víťazom sa stala Obecná knižnica v Strečne, ktorej knihovníčka prevzala ocenenie z rúk metodičky krajskej knižnice. Po udelení titulu bola knižnica spropagovaná v žilinských regionálnych novinách, v Obecných novinách, ktoré majú celoštátnu pôsobnosť a tiež v knihovníckom periodiku Bulletin Slovenskej asociácie knižníc.

Aj v roku 2015 pokračoval Projekt výmenných fondov ponúkaný obecným knižniciam už niekoľko rokov s cieľom pomôcť obecným knižniciam uspokojiť požiadavky ich používateľov. V hodnotenom roku sa do projektu zapojili štyri knižnice, ktorým bolo poskytnutých 6 hromadných výpožičiek kníh s počtom 320 knižničných jednotiek. Do projektu sa zapojili obecné knižnice v Jablonovom, Maršovej, Tepličke nad Váhom a Kotešovej.

Na požiadanie Oddelenia pre rozvoj knižničného systému SNK bol aktualizovaný zoznam spravodajských jednotiek za okres Žilina a Bytča.

Metodické oddelenie pokračovalo v budovaní a naplňaní modulu Metodika v knižnično-informačnom systéme Clavius. V priebehu roka bolo zorganizované stretnutie metodikov Ži-

linského kraja za účelom doriešenia chýbajúcich funkcií v súvislosti s kultúrno-výchovnou činnosťou knižníc a tlačovými výstupmi z modulu. Požiadavky na dopracovanie modulu boli zaslané zástupcovi firmy Lanis. Do systému boli vložené štatistické údaje za mestské a obecné knižnice za rok 2015.

Pracovníčky metodického oddelenia zorganizovali pre obecných a mestských knihovníkov náučno-poznávaciú exkurziu do Mestskej knižnice v Bytči, v rámci ktorej knihovníci navštívili okrem mestskej knižnice aj Štátny oblastných archív v Bytči a expozíciu Považského múzea v Sobášnom paláci v Bytči.

Metodické oddelenie aj naďalej pokračuje v budovaní archívu usmerňovaných knižníc a tiež v systematickom budovaní elektronického fotografického archívu verejných knižníc okresov Žilina a Bytča a elektronického archívu fotografií pamätných miest, kultúrnych pamiatok, pamätných tabúl a ďalších pozoruhodností obcí a miest okresov Žilina a Bytča.

Pre potreby zriaďovateľov a verejných knižníc v okrese Žilina a Bytča bol spracovaný a vydaný hodnotiaci materiál Mestské a obecné knižnice v okresoch Žilina a Bytča v roku 2014 s tabuľkovou a fotografickou prílohou a s prílohou zameranou na plnenie štandardov vo verejných knižniciach v metodickej pôsobnosti.

Tab. 23 Okresná metodická pôsobnosť

Rok	Počet knižníc v metodickej pôsobnosti*	Úväzok metodika pre okresnú metodiku	Počet odborných podujatí pre knihovníkov	Počet metodických návštev**	Počet konzultácií ***	Počet všetkých stagnujúcich knižníc vrátane knižníc stagnujúcich viac ako 5 rokov	Počet knižníc s obnovenou činnosťou	Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF vrátane stagnujúcich	% knižníc bez nákupu KF vrátane stagnujúcich	Počet automatizovaných knižníc	Počet knižníc s internetom pre verejnosť
2014	62	1,25	1	38	230	9	0	20	31,74	9	24
2015	62	1,25	1	41	305						

* bez regionálnej knižnice

** bez návštev pobočiek regionálnej knižnice

3.4. Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa okresov

Stav verejných knižníc vrátane kompletných tabuliek č. 23 a 24 bude spracovaný v osobitnej správe: Mestské a obecné knižnice v okresoch Žilina a Bytča v roku 2015.

Tab. 24 Verejné knižnice

Ukazovateľ	Okres Žilina	Okres Bytča
Počet obyvateľov v okrese spolu		
Počet obyvateľov v okresnom sídle		
Počet školopovinných detí v okrese		
Počet školopovinných detí v okresnom sídle		
Počet verejných knižníc v okrese	51 + 9	12 + 3
z toho regionálna knižnica	1 + 6	
mestské knižnice + pob.	2 + 0	1 + 2
profes. knižnice + pob.	3 + 0	1 + 0
neprof. knižnice + pob.	45 + 3	10 + 1
Počet zrušených knižníc		
Počet nepracujúcich knižníc		
z toho počet knižníc nepracujúcich viac ako 5 rokov		
Počet knižníc s obnovenou činnosťou		
Zmeny v profesionalizácii /+ -/	-	-
Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF		
Počet automatizovaných knižníc		
Počet knižníc s internetom pre verejnosť		
Centrálny nákup /počet knižníc	-	-
Počet spracovaných projektov/konzultácií k projektom	2/10	1/3

Krajská metodická pôsobnosť

Krajská metodická pôsobnosť bola v spolupráci s Odborom kultúry a cestovného ruchu Úradu Žilinského samosprávneho kraja a Oddelením pre rozvoj knižničného systému Slovenskej národnej knižnice (ORKS) v Martine vykonávaná riaditeľkou knižnice, metodičkami a krajskou bibliografkou.

V rámci plnenia úloh krajskej metodiky boli realizované rozborý činnosti a hospodárenia regionálnych knižníc kraja, porady metodikov a ďalších odborných zamestnancov knižníc, konzultácie a elektronická komunikácia k aktuálnym problémom.

Odborné aktivity na národnej úrovni a medzinárodnej úrovni

- V dňoch 16. - 17. júna 2015 sa Krajská knižnica v Žiline stala spoluorganizátorom (v spolupráci s občianskym združením Korálky a Hornozemplínskou knižnicou vo Vranove nad Topľou) seminára Komunitná knižnica IX a zároveň hosťiteľom tohto celoslovenského odborného podujatia, ktorého program sa odohrával okrem krajskej knižnice aj v Rajeckých Tepliciach. Seminár nadviazal na predchádzajúce stretnutia komunitných knihovníkov a počas neho odznali príspevky k rôznym témam života komunitných knižníc. Pracovníci knižnice: K. Šušoliaková, Jana Eliašová, Zuzana Mjartanová, Michaela Matúšková spracovali a prezentovali na seminári odborné príspevky.
- Riaditeľka Krajskej knižnice v Žiline prezentovala odborný príspevok Výpožičky elektronických kníh v Krajskej knižnici v Žiline na celoslovenskom seminári Elektronické a zvukové knihy v knižniciach, ktorý sa konal v Mestskej knižnici v Bratislave.
- Krajská knižnica v Žiline spracováva pre autorský zväz LITA štatistiku výpožičiek literatúry slovenských autorov ako vzorku za verejné knižnice.
- Riaditeľka Krajskej knižnice v Žiline bola opätovne zvolená do Správnej rady Slovenskej asociácie knižníc, v ktorej pracuje ako vedúca sekcie verejných knižníc.

- Riaditeľka Krajskej knižnice v Žiline spracovala prehľad priemerných miezd zamestnancov regionálnych knižníc SR.
- Mgr. Zuzana Mjartanová, vedúca oddelenia knižnično-informačných služieb, pracuje v celoslovenskej komisii SNK pre služby knižníc.
- Mgr. Božena Sobolová pracovala v hodnotiacej komisii GS MK SR Akvizícia knižníc pre rok 2015.

4. Knižnica a spolková činnosť

Krajská knižnica v Žiline je kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc, Slovenskej asociácie knižníc (riaditeľka knižnice bola zvolená Valným zhromaždením do Správnej rady SAK, kde pracuje ako vedúca sekcie verejných knižníc).

Deväť pracovníkov je individuálnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc.

Záver

Krajská knižnica v Žiline bola i v roku 2015 jednou z najnavštevovanejších kultúrnych inštitúcií v rámci mesta Žilina i Žilinského kraja, a to napriek miernemu medziročnému poklesu návštevnosti. Pokles bol spôsobený jednak realizáciou revízie knižničného fondu v centrálnej knižnici, kedy bola knižnica dva týždne pre verejnosť zatvorená, no druhým, oveľa závažnejším dôvodom je dlhoročná nedostatočná akvizícia nových knižničných dokumentov. Objemom finančných prostriedkov na nákup knižničných dokumentov v roku 2015 krajská knižnica splnila štandard odporúčaný Ministerstvom kultúry SR len na 51 %. Pokles fyzickej návštevnosti je spôsobený aj charakterom súčasnej informačnej doby, kedy používatelia komunikujú s knižnicou často elektronickou cestou; moderný knižnično-informačný systém Clavius im umožňuje samostatne si spravovať výpožičky bez nutnosti fyzickej návštevy knižnice cez online katalóg, získavať informácie o tituloch vo fonde a ich aktuálnom stave, rezervovať si práve vypožičané tituly, požadovať nákup nových konkrétnych titulov dokumentov... Pokles fyzickej návštevnosti knižnice vyvažuje vysoký nárast návštev webovej stránky knižnice, nárast online predlžovania výpožičiek, zvýšený záujem o elektronické referenčné služby knižnice. Napriek miernemu poklesu návštevníkov a výpožičiek a poklesu registrovaných používateľov sa Krajská knižnica v Žiline svojimi výkonnosťnými ukazovateľmi stále radí na popredné miesta v porovnaní s regionálnymi knižnicami SR s krajskou pôsobnosťou. Potešujúcim je fakt, že za sledované obdobie ostatných desať rokov sa krajskej knižnici podarilo v roku 2015 tretí rok za sebou zastaviť pokles prírastkov nových knižničných dokumentov. Zásľuhu na tom majú podporené finančné granty na nákup literatúry, (predstavovali 31,26 % zdrojov na nákup nových dokumentov) i účelová dotácia zriadovateľa vo výške 2 500 € a ďalšie finančné zdroje, ktorými zriadovateľ spolufinancoval úspešné projekty knižnice. Vďaka jeho podpore došlo i k nákupu nového servera.

Tradične i v roku 2015 bola Krajská knižnica v Žiline úspešná pri získavaní mimorozpočtových zdrojov, ktorými okrem nákupu fondov financovala nákup novej počítačovej techniky, nákup špeciálnych dokumentov, materiálu a pomôcok potrebných pri realizácii podujatí, vydanie dvoch príručiek pre počítačové kurzy a tréningy pamäti a pod.

Nezanedbateľnou je aktivita Krajskej knižnice v Žiline na národnej úrovni, kedy sa stala miestom konania a spoluorganizátorom celoslovenského seminára s medzinárodnou účasťou Komunitná knižnica, aktívnym účastníkom celonárodného seminára o elektronických a zvukových knihách v knižniciach SR, ktorý sa konal v Mestskej knižnici v Bratislave.

Moderné služby s cieľom v čo najväčšej miere uspokojovať potreby používateľov, realizácia množstva rozmanitých kultúrno-spoločenských podujatí pre všetky vekové kategórie, aktivity na národnej i medzinárodnej úrovni prispeli k prezentácii Krajskej knižnice v Žiline ako jedinečnej inštitúcie v meste i ako dôležitej súčasti knižničného systému Slovenskej republiky.

Mgr. Katarína Šušoliaková
riaditeľka Krajskej knižnice v Žiline

Krajská knižnica v Žiline
Správa o činnosti a hospodárení kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK
za rok 2015.

Vypracovala: Mgr. Katarína Šušoliaková
Mgr. Zuzana Mjartanová
Podklady: Mgr. Božena Sobolová
Mgr. Ivana Gáborová
Ing. Jana Eliašová
Mgr. Anna Rebrošová
Nataša Lajdová
Mgr. Katarína Kvašňovská

Vydala: Krajská knižnica v Žiline
Rok vydania: 2016
Počet strán: 92 + prílohy